

ANTRASIS FRONTAS

PRAEITOS SAVAITĖS ĮVYKIAI DOMINIKOS RESPUBLIKOJE PRIVEDĖ PRIE ANTRJO FRONTO SUDARYMO GLOBALINĖJE KOVOJE SU KOMUNIZMU — PREZIDENTAS RYŽOSI GRIEBTIS ENERGINGŲ PRIEMONIŲ, NES KITOS IŠEITIS NETURĖJO. — UŽ PADARYTAS KLAIDAS REIKIA BRANGIAI MOKĖTI.

Vytautas Meškauskas

"Ar tai antrasis frontas" -- paklausė vienas reporteris Valsybės Sekretoriaus Dean Rusk praeitą penktadienį, teiraudamasis apie įvykius Dominikos Respublikoje. Valsybės Sekretorius tada dar atsakė neigiamai -- JAV marinai į tą salą pradėjo būti išlaipinti tik savo piliečiams apsaugoti. Po 48 valandų pats prezidentas Johnsonas pareiškė, jog JAV pasiuntė savo kariuomenę, kurios tada ten jau buvo 14,000 tam, kad visą kraštą apsaugojus nuo komunistų įsiviešpatavimo. Šalia Vietnamo, tai jau tikras antrasis frontas.

Įvykiai rutuliojosi taip: užpraeitą sekmadienį, balandžio 24 d., tame krašte įvyko dalies karių revoliucija, kurios tikslas buvo atstatyti 1963 m. kitos revoliucijos pašalintą prezidentą Juan Bosch. Tos pačios dienos vakare jau atrodė, kad vyriausybei ištikima kariuomenė sukilimą bus numalšinusi. Pirmadienį valdas pasikeitė, vyriausybę turėjo pasitraukti, savo vietą užleidžiam karininkų jūntai, tačiau dėl to kovos nepasibaigė. Antradienį susišaudymai dar daugiau išplito. JAV pradėjo evakuoti savo piliečius. Trečiadienį prezidentas Johnsonas pirmą kartą viešai pareiškė susirūpinimą dėl įvykių raidos, o ketvirtadienį jis jau pasiuntė marinių dalinį. Penktadienį nuslysta dar daugiau marinių ir parašutininkų, sušaukta Amerikos Valstybių organizacijos taryba, ir nors tarp sukilusių ir vyriausybės likusių ištikimų karių buvo pasirašytos paliaubos, kovos veiksmai nesustojo -- amerikiečių kariai buvo apšaudomi komunistų partizanų. Jie tuo metu kontroliavo visą sostinės Santo Domingo prekybos rajoną.

Kaip prie to prieita? Dominikos Respublika savo vardą yra gavusi iš pirmosios Ispanijos kolonijos vakarinėje hemisferoje, pavestos Šv. Dominiko globai, šiuo metu ten yra apie 3,451,700 gyventojų, kurių tarpe europiečių kilmės tėra apie 28%, metisų ir mulatų -- 60% ir 11% negrų.

Tvarka tas kraštas nepasižymėjo. Jau 1914 metais prezidentas Wilsonas buvo sudaręs tam tikrą planą, kuris turėjo privesti prie pastovesnės demokratinės santvarkos įvedimo, tačiau po poros metų krašte pasidarė tokia anarchija, kad prezidentas turėjo pasiųsti marinius, kurie prak-

tiškai kraštą turėjo okupavę iki 1924 m. Po šešių metų -- 1930 m. -- visą krašto valdžią į savo rankas paėmė gen. Trujilo, kuris į išvaldė iki savo nužudymo 1961 metais. Tačiau ir po jo mirties tvarkos nebuvo. Dėl valdžios peršėsi bent 30 partijų, lemiamas veiksnys ir toliau liko kariuomenė. 1962 m. rinkimus laimėjo Juan Bosch vedama "Dominikų revoliucinė partija", tačiau kariuomenė priverstė Boschą pasitraukti iš prezidento posto, nes jis buvęs per "minkštas" komunistams. Dabartinis sukilimas turėjęs tikslo atstatyti Boschą režimą. Pats Boschas ir jo šalininkai karių tarpe, kuriems vadovavo atsargos pulkininkas Francisco Caamano, dabar pasiskelbęs prezidentu, sakosi neesą komunistai, tačiau jie komunistų talkos nesikratė, tikėdamiesi su jais susitvarkyti vėliau, paėmę valdžią į savo rankas. Kaip žinia, tokios pažiūros laikėsi ir daugelio kitų krašto politikai. Deja, praktikoje ji pasirodė esanti neteisinga. Syki padavus komunistams mažai pirštuką, jie greitai pasiima ir visą ranką. Po poros dienų jau buvo aišku, kad komunistai nori išnaudoti susidariusią padėtį savo naudai -- ir tas priverstė prezidentą Johnsoną griebtis labai nepopuliarių ir net, grynai formaliai žiūrint, neteisėtų veiksmų.

Komunistai jau seniai buvo numatę, kad Dominikos Respublika gali būti jiems geras grobis. Kaip matėme, ten geros santvarkos niekada nebuvo, viešpatauja didelis skurdas ir žmonės labai karšto būdo. Jules Dubois, Chicago Tribune Lotynų Amerikos korespondentas, labai geras vietinių sąlygų žinovas, teigia, kad geriausia išeitis būtų to krašto ilgametę Amerikos Valstybių Organizacijos okupacija, kurios metu to krašto gyventojai turėtų būti paruošti savarankiškam valdymui.

Komunistų įsigalėjimas Dominikos Respublikoje privestų prie tokio pat perversmo kaimyninėje negrų Haiti respublikoje, o visos tos Hispaniola salos, kurioje yra abi valstybėlės, paraudonavimas plius Kuba, sudarytų jau tikrai rimtą pavojų Vakarų hemisferai, o ypačiai Lotynų Amerikai -- specialiai Venezuelai, kuri turėtų būti sekančiu komunistų taikiniu. Be to, kokia prasmė ka-

riauti kažkur pietryčių Azijoje, jei komunistai susisuka saulizdą čia pat Amerikos panosėje?

Už tat galima padaryti tik vieną išvadą, kad prezidentas susidariusioje padėtyje padarė vienintelį teisingą ėjimą, nors tai ir buvo lygu antrojo fronto kovoje su komunistais atidarymui ir prieštarautų ligšiolinei JAV politikai, kuri komunistus norėjo laikyti patikimais partneriais.

Dr. Manuel A. de Varona, Kubos Revoliucinės Tarybos, kuri su JAV įstaigomis organizavo nelaimingą Kiaulių įlankos invaziją į Kubą 1961 m., pirmininkas dėl dabartinių įvykių pareiškė, kad jei JAV anais metais būtų "nesigėdinę" viešai paremti tą invaziją, Castro režimas būtų nuverstas ir šiandien visai nereikėtų siųsti tiek daug kariuomenės į Santo Domingo. Tą syk būtų užtekę kelių lėktuvų norimam efektui pasiekti.

Šiandien jau vėlu, už padarytą klaidą dabar reikia brangiai mokėti. Bet gal nėra to blogo, kuris neišeitų į gerą. Įvykiai Karibų jūroje, kaip ir Vietname, verčia JAV pervertinti pokarinę politiką, o tai tik gali išeiti į gerą.

PARYŽIUJE GROMYKO BUVO ŠALTAI PRIIMTAS

20 METU PO KARO VOKIETIJA LIEKA PADALINTA Į DVI DALIS

Šį savaitgalį sovietai ruošiasi iškilmingai paminėti 20 metų Vokietijos kapituliacijos sukaktį. Vyks parada ir Maskvoje ir Rytų Berlyne. Atrodo, kad Maskva turi pagrindo džiūgavimui. Jei ji mano, kad Vokietijos padalinimas atitinka jos interesus, tai ji savo tikslą bus pasiekusi. Vokietijos suvienijimas niekada neatrodė taip tolimas, kaip šiandien.

Kaip tik dėl to Bonnos vyriausybė, artėjant šiai sukakčiai, norėjo išgauti iš Vakarų pusės: JAV, D. Britanijos ir Prancūzijos -- bent kelių eilučių pareiškimą, kad jos jaučiasi esančios įpareigosos sujungimo klausimą palaikyti gyvu. Dėl tokio pareiškimio nemažai buvo galvota Washingtono esančioje tam reikalui specialioje ambasadorių komisijoje, kurią sudaro trijų Didžiųjų ir Vakarų Vokietijos ambasadoriai. Tačiau, bent šias eilutes rašant dėl tokio pareiškimio vis dar nebuvo galima susitarti. Klūstis -- Prancūzijos de Gaulle šiuo klausimu nusistatymas.

Jau šių metų sausio 20 d. Vokietijos kanclerius Erhardui lankantis Rambouillete pilyje pas de Gaulle, šis jam teigė, kad Vokietijos klausimas yra grynai europinė problema, su kuria anglo-saksai neturėtų turėti nieko bendro. Dvi savaitai vėliau -- vasario 4 d. -- de Gaulle savo spaudos kon-

Gegužės 1 ir 2 d.d. New York'e Waldorf Astoria viešbutyje įvykęs Lietuvių Moterų Klubų Federacijos suvažiavimas praėjo dideliu pasisekimu. Nuotraukoje iškilmingų pietų metu Dalia Mackevičiūtė, iš Clevelando, tautiniuose rūbuose, skaito Sibire jaunų lietuvių parašytą laišką. Prie prezidento stalo garbės svečiai, iš kairės: V. Leskaitienė, Mrs H. Milligan, Free Europe komiteto atstovė W. L. Healey, jr., R. Budrienė, Dr. Marlon Mill Preminger, Lietuvos gen. konsulas New York'e V. Stašinskas, D. Mackevičiūtė, L. Bieliukienė ir GFWC pirm. Mrs. William H. Hasebroock. Laikė suvažiavimo į naują Lietuvių Moterų Klubų Federacijos valdybą buvo išrinktos: I. Banaitienė, L. Bieliukienė, V. Četietienė, A. Kazickienė, M. Kregždienė, V. Leskaitienė, V. Šileikienė, M. Ulėnienė, G. Žilionienė.

R. Kisičiaus nuotrauka

tis pasitarnauti tiesiai. Jis dar kartą patvirtino savo nuomonę, kad stalinizmo neskaitytas geresnis už fašizmą. Abu režimai įvedė priverčiamą darbų stovyklą, o Stalinas buvęs šioje srityje pirmuoju.

* R. VOKIETIJOS komunistų bosas Ulbrichtas iškėlė reikalavimą, kad Vok. Vokietija sumokėtų 30 bil. dol. reparacijų, tuo padengiant R. Vokietijos nuostolius, apmokant reparacijas Sov. S-gai ir 2,5 mil. R. Vokietijos piliečiams išvykus į Vakarų.

* JAV VYRIAUSYBĖ paskelbė 54 komunistų pavardes, perėmusių Dominikos Respublikos sukilėlių vadovybę. Nebeslepami ir duomenys bei faktai apie tai, kaip komunistai įsiskverbė į karių ir civilių eiles pačioje sukilimo užuomazgoje. Nežiūrint to, didelė dalis medžiagos apie komunistų infiltraciją ir jų veiklą dar lieka paslapyje.

* SOV. S-GOS MOKSLININKAI praneša, kad jų raketa Zond II pakeliui į Marsą nustojo radijo ryšio.

* VIETNAMO ĮVYKIAI, laikinai nustelbti Dominikos Respublikos sukilimo, verti ne mažesnio dėmesio. JAV kariniai daliniai vis didesniais kiekiais keliai į strategines pozicijas. Prieš kelias savaites ten išsikėlė mariniai 10 mylių prie Da Nang aviacijos bazės pasiekė stambių laimėjimų susidūrimuose su komunist. Vietkong'o partizanais.

Š. Vietnamo bombardavimai jau yra kasdieninis reiškinys.

* CLEVELANDO SIMFONINIO ORKESTRO gastrolės Sov. S-goje vyko nepaprastu pasisekimu. Net Maskvoje, bet ypatingai Ukrainos sostinėje Kijeve ir Kaukazo bei Užkaukazio miestuose publikos entuziazmas -- nepaprastas. Orkestro istorijoje dar niekad neteko groti bisui po 9 ar daugiau kartų.

* KUBOS FIDEL CASTRO laikosi labai atsargios taktikos Dominikos Respublikos konflikte. Kad ir žodžiais pildamas JAV "agresiją", jis negrasina jokia pagalba sukilėliams. Jis nujaucias, kad JAV kariuomenės išsikėlimas į Santo Domingo gali pasitarnauti gera "repeticija" galimam išsikėlimui į Havaną. Šiuo metu Castro vengia bet kokių provokacijų, kuri galėtų iššaukti tokios "repeticijos" vykdymą. Tik tiek pabrėžiama, kad Sov. S-gos ambasada, Aleksejevas užtikrina, jog "Kuba ir Sov. S-ga paduos viena kitai ranką agresijos atveju..."

Kas nauja Pasaulyje

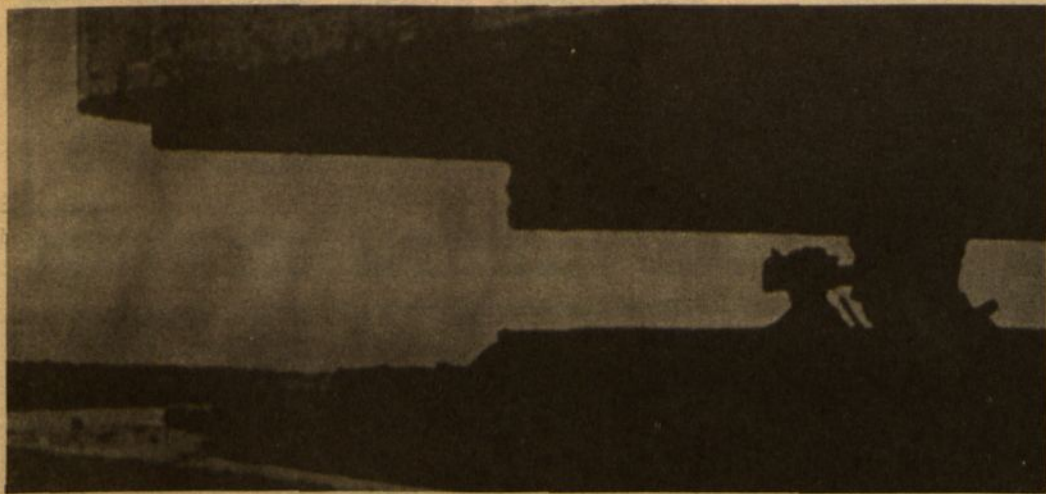
* SOV. S-GOS ŽURNALAS tarp tautiniais reikalais svarstyti Shalva P. Sanokojevo straipsniu įsakmiai įspėjo sovietinius satelitus nesileisti viliojamiems kapitalistų kraštams "fraternalinių valstybių" sąskaiton. Tai pirmasis aliarmino ženklas Vak. Valsybėmis vis garsiau skelbiant idėjas apie glaudesnius kultūrinius, ūkinius ir politinius ryšius su Sovietiniais satelitais.

Sanokojevas neišvardino jokio krašto, tačiau spėjama, kad jis išskirtinai turėjo omenyje Rumuniją, pastaruoju laiku ypatingai pabrėžiančią savo nepriklausomybę nuo Sov. S-gos.

* M. MIHAILOVAS, kurio straipsnio ištraukas talpinaime Dirvoje, nutelstas 9 mėnesiams kalėti kaip tik už tą patį straipsnį. Teisme Mihailovas teisinosi patiekęs tikrus faktus stengian-

1945 m. gegužės 8 -- 1965 m. gegužės 8.

Vokiečių sargybinis iš Normandijos pakraštyje įrengto blokhauso stebi horizontą.

VAKARŲ FRONTE... (2)

Žinojo, bet nieko nedarė...

Anglijoje saugumo karininkai prižiūrėjo, kad "Decision-Day" nebūtų priešui žinoma. Bet šimtai vokiečių šnipų stengėsi sužinoti, ir tas jiems pasisekė.

Pirėnų negu iš Anglijos pakilo pirmieji bombonešiai bombarduoti Normandijos krantus, vokiečių vyriausioji armijos vadovybė jau žinojo, kada invazija prasidės. Maršalo Rundstedto štabe ant stalo gulėjo pranešimas, tik keista, kad juo niekas nepasinaudojo.

Tai nėra joks išsigalvojimas. Apie tai randama žymių vokiečių XV-tos armijos dienyne. Bet kas keisčiausia, kad vokiečiai nerado reikalo užlaikyti pajūryje sto vinčias įgulas, Maršalas Rommelis nebuvo atšauktas iš atostogų ir admiralas Hennecke nebuvo įspėtas, kas jo laukia. Hitlerio vyr. štabe gen. Jodl galvojo, kad maršalas Rundstedtas viskuo pasirūpino, o šis laukęs įsakymo iš Hitlerio, ir birželio 5 ir 6 naktį vokiečiai visai nebuvo pasiruošę sutikti anglo-saksų išsilaipinimo.

Cherbourg, kur savo štabą buvo įsitaisęs admiralas Hennecke,

įrengti radarai visą laiką skrodė horizontą. Gelžbetoninėje slėptuvėje buvo įrengta centrinė, į kurią karts nuo karto nusileisdavo admiralas adjutantas Blume pasiteirauti kas naujo.

Bet nieko naujo nesigirdėjo ir adjutantas Blume užtikrintas kiekvieną kartą kėlėsi pas admiralą, kuris gyveno viršuje, su raportu, kad "nieko naujo". Tą vakarą admiralas savo viloje vakarieniaavo su karininkais ir buvo pakviesta pora artisčių.

Vienai artisčių Wist atsisėdus prie pianino ir pradėjus skambinti Schumanną, pasiuntinys pašaukė adjutantą Blumę prie telefono. Grįžęs jis admiralui pašnibždėjo į ausį pranešimą. Centrinėje buvo gautos informacijos, kad sąjungininkai vykdo smarkų bombardavimą iš lėktuvų Calvados pakraštyje. Admiralas pasijutė į laukrodį. Buvo 11 val. 30 min. nakties. Centrinė skelbė, kad nauja bombonešių banga artėja. Dalykas darėsi nebepaprastas.

-- Atrodo, kad tai pasiruošimas dideliui mūšiiui, -- pasakė admiralas Hennecke. -- Prašykit

poni! Wist nutraukti skambinimą. Aš jaučiu, kad mes šiandien girdėsime kitą muziką...

Vaišės buvo pertrauktos ir svečiai išsiskirstė. Tollmesnė nakties dalis buvo praleista snaudžiant ir skaitant centrinėje gautas žinias.

Buvo ir daugiau tų naktį šventusių. Vibray miestelyje du šarvuočių pulko karininkai šventė sukaktį. Vienas buvo gimęs birželio 5, kitas birželio 6 d. Tai buvo gera proga dvigubom sukaktim sukelti orgijas. Ir pulko karininkai gerė prancūzišką šampaną, linksminamiesi su moterimis. Jų divizija buvo vienintelė, kuri iki šimto nuošimčių buvo šarvuota. Čia buvo surinkti patys geriausi vokiečių karininkai. Divizija turėjo 260 tankų ir 800 šarvuotų automobilių. Puskarininkai buvo rinktiniai ir gerai žinojo savo amata, gi kareiviai visi buvo jauni nuo 20 iki 21 metų amžiaus. Bayerlein šarvuota divizija buvo laikoma viena pavyzdinčiausių.

-- Su šita divizija, -- pareiškė generolas Guderianas, šarvuočių armijos inspektorius, kreipdamasis į Bayerleiną, po pratimo žemėlapyje, -- jūs atstumsite anglo-saksus į jūrą.

Ir jis pakartojo: "Į jūrą", tuo norėdamas pabrėžti, kad divizijos svarbiausias uždavinys bus ginti pajūrį.

Įkaitinti šampano ir konjako, karininkai užsinerėjo šokti. Normaliai jie klausydavosi anglų stotį Calais, kur šalia anglų propagandos vokiečių kareiviams buvo duodama gera šokių muzika. Bet šį vakarą Calais nedavė geros muzikos ir leitenantas Bohmbachas pradėjo ieškoti kitų stotčių. Surado BBC, bet čia irgi nebuvo geros muzikos. Pranešėjas visą laiką skaitė šifruotus pranešimus, kaip tai: "Jonas myli Mariją", "Nebijokite spalvų", "Lošimo kauliukai išmesti" ir toliau sekė patarimai prancūzų cėviliams pasisaugoti nuo bombardavimų, kaip galima greičiau apiešiti miestelius, ypač tuos, kur įsitaisę vokiečių štabai, ieškoti prieglaudos po atviru dangumi. "Slėptis laukuose" visą laiką kartojo radijo pranešėjas.

Tai įnešė kiek neramumo tarp susirinkusių, bet kai buvo pasiteirauta pulko štabe ir net pas draugus divizijos štabe ir gautas užtikrinimas, kad "nieko naujo vakarų fronte", įkaitę karininkai paliko ramybėje anglų radijo pranešėją ir jo įspėjimus ir pradėjo atkimšinėti naujas šampano bonkas.

Dar buvo ir kitas sukaktuvininikas, kuris tą naktį šventė. Tai korporalas Klaus Lueck, 22-ro

šarvuočių pulko radijo telegrafistas. Jo pulkas priklausė 21-ai šarvuočių divizijai, nesenai sudarytai iš buvusių Afrika Korpo narių. Divizija stovėjo pajūryje, bet nebuvo pilnai aprūpinta medžiaga. Daug ginklų ir automobilių buvo prancūzų gamybos, o artileristai turėjo net rusiškas patrankas. Vokiškieji tankai tik palengva buvo tiekami divizijai.

Bet šie buvę Afrikos Korpo kariai, kurie divizijoje sudarė daugumą, užgrūdinti Afrikos kautyne, sudarė divizijos jėgą. Šalia jų buvo ir iš Rytų fronto atsistų karių, o taip pat iš Kretos. Divizijai vadovavo gen. Feuchtingeris, kuris savo štabą buvo įrengęs Saint Pierre sur Dives miestelyje. Jo nuomone tai buvo per toli, nes mūšis turėjo vykti pakrantėje.

Telegrafistas Lueck vidurnaktį paskutinį kartą pasiteiravo daliniuose kas naujo ir išgirdęs iš visur tą patį atsakymą "Nieką naujo nepastebėta", palinkėjęs geros nakties, grįžo į savo kambarėlį, kur turėjo konjako bonką su kakčiais atšvesti ir pradėjo skaityti gautą iš žmonos laišką: "Mielas Klaus..."

Tamsi naktis užgulė Norman-

diją. Saint-Lo miestelyje majoras Hayn išėjo laukan atsikvėpti. Jis visą naktį dirbo prie žemėlapių ruošdamas generolui, kuris ryte turėjo vežtis į Rennes konferenciją. Ten turėjo vykti VII-tos armijos "Kriegspiel" tema "orinė invazija".

Keista likimo ironija: ruošiamasi orinės invazijos pratimui, kai tą pačią valandą vyksta reali invazija.

Majoras sodė užsirnė cigarete ir prisiminė kaž kodėl Mekklemburgo miestelį, kur praleido jaunystės dienas. Staiga virš jo galvos praskrido keturmotorinis bombonešis, pažadinamas jį iš svajonių. Tuo pačiu momentu pamatė danguje priešlėktuvinės baterijos šviečiančius švius. Kitoj pusėj upės lėktuvas kaip ugnies kamuolys nukrito žemėn, miesto katedros laikrodžiui mušant vidurkanktį.

Majoras Hayn grįžo į slėptuvę, kur jo draugai štabo viršininkas pulk. von Kriegeris ir majoras Hasso-Viebig laukė su stiklais, nes irgi šventė sukaktį... Gen. Marcks buvo gimęs 1891 m. birželio 6 d. Iškilmės buvo trumpos, nes generolas buvo visokių iškilmių priešininkas. Jis buvo asketiškas ir vedė paprastą kario gyvenimą.

Po vidurnakčio štabo karininkai susirinko pareikšti generolui linkėjimų. Paskui šis, raišdamas, nes vieną koją buvo praradęs Rusijos fronte, priėjo prie žemėlapių. Jis norėjo gerai pasiruošti ryt dienos pratimui.

Nežiūrint blogo oro, vis didėjo anglo-saksų aviacijos skridimai. Ką tai reikštų? Į šį klausimą būtų lengva atsakyti, jei būtų žinoma paslaptis. Ta paslaptis jau seniai gulėjo Rundstedto štabe ant stalo, bet nebuvo daromi jokie žygiai įspėti didžiųjų dalinių vadus. Ir 84-tos armijos korpas apie tai nieko nežinojo.

Ir tuo metu, kad generolas Marcks savęs klausinėjo, ką reikšda tie padažnėję skraidymai, kai admiralas Hennecke skaitė pajūrio žvalgybos stočių pranešimus, kai Vibray miestelyje šarvuočių divizijos karininkai nusivylę BBC radijo stotimi tęsė puotą ir radiistas Lueck su bonka konjako užmigo, 82-tos amerikiečių parashutininkų divizijos lėktuve užsidedę žalia šviesa. Generolas James Gavin metė neramų žvilgsnį į tamsą ir iššoko. Jo parašutas atsidarė ir jis leidosi žemyn nieko po savimi nematydamas.

mas. Bet jis žinojo, kad tą pačią sekundę tūkstančiai kitų parashutininkų kartu su juo tamsoje leidžiasi prie Cotentino, kad tuo pačiu metu už 80 km. prie Ornos anglų parashutininkai irgi iššoko ir dideli sklandytuvai, sunkiai pakrauti, švilpdami artėja prie žemės.

Išsita armija karių leidosi iš dangaus. Šį kartą jie atvyko!

Pulk. Hoffmannas pažūrėjo į laikrodį. Buvo 40 minučių po vidurnakčio. Štai jau visa valanda kaip orinė akcija stiprėja. Nauja lėktuvų banga artėjo prie Montebourgo. Hoffmannas išėjo iš slėptuvės pasižvalgyti. Staiga jis pamatė, kaip trys milžiniški pauksčiai naktį skrenda į jį. Vienas iš lėktuvų jau buvo virš

jo galvos ir matyt buvo pašautas, nes įgula parašutais leidosi žemyn. Bet staiga jis suprato. Tai buvo parašutininkų puolimas. Jie leidosi tiesiai ant jo slėptuvės.

-- Alarmas! Priešo parašutininkai!

Dar niekad taip greit III-jo batalijono štabo karininkai nesimovė kelnų, kaip šį kartą.

-- Alarmas! Alarmas!

Išbėgę iš slėptuvių kareiviai šaudė į baltas besisupančias dėmes tamsiame danguje. Hoffmannas irgi griebėsi šautuvo. Ir tuo pačiu metu nakties tamsoje pasigirdo pirmasis amerikoniško automato garsas. Normandijos mūšis prasidėjo.

(Bus daugiau)

ALĖS RŪTOS

premijuotas romanas

KELIAS Į KAIRĘ

Romaną galima įsigyti Dirvoje ar užsisakyti paštu. K a i n a - 3 dol.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ — TAIP PAT MAISTO PRODUKTAI

Licenzijuota lietuvių įmonės, registruota
U.S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

3212 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
Telef. CA 5-1864

2439 ir 2608 W. 69 St. Chicago, Ill. 60629
Telef. WA 5-2737

DIDELIS ĮSPARDAVIMAS medžiagų ir kitų prekių nepaprastai papigintomis kainomis. Angl. kostiumams medžiagos, kurių kaina buvo \$18.00 dabar tik \$14.00. 100% vilnonės kostiumams medžiagos buvo \$14.00, dabar \$10.50. Medžiagos 5 kostiumams tik \$22.50.

NAUJIENA: Suknelėms medžiagos — nylonas kartu su puošalu.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes aprėngsime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai,
MANHATTAN marškiniai,
LEE ir DISNEY skrybėlės.

Krautuve Jūs laukiami kasdien,
o sekmadieniais
nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuošimčių!
Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PICIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. 3 Str. French Cognac 5th 4.59
2. Grain Alcohol 190-proof U.S.P. 5th 4.89
3. Armagnac Imp. French Brandy 5th 4.39
4. Riccadonna Vermouth 30 oz. Bott. 1.29

5. Zubrovka 100 proof 5th 4.75
6. Napoleon Imp. French Vermouth 5th 1.19
7. Bordeaux French Wine 5th 0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

DAINOS, VEDANČIOS Į LIETUVĄ

Gerų ar dar geresnių chorų turime. Vyrai ir moterys, net mokyklų mažieji dainuoja. Pasisekė ar mažiau pasisekė koncertai, bendras mūsų chorų lygis šiandien priklauso ne vien tik nuo "sunkių tremties sąlygų". Chorų meninio lygio nustatymą lemia organizacija, lemia ir pagrindiniai vieno ar kito choro tikslai. Kai viename chore jo dainių jungtį lemia "gera kompanija", kitame mėlė lietuviškai dainai. Kai viename chore dainos žanras nesudaro problemų, kitame koncentruojamasi į lietuviškos dainos pobūdžio išskirtimą, lietuvių muzikinių pojūčių demonstraciją.

Čiurlionio Ansamblio, švenčias 25 metų sukaktį, pasirinko sunkių kelių, skirtingą nuo kitų darbą, bet tuo pačiu jis iš visų išsiskiria svarbiu tautos jausenų žvilgsniu, nesiribojančiu vien dainavimu dėl dainavimo, I. Motekaitienė, aprašydama Čiurlionio Ansamblio koncertą Chicagoje BALFO direktorių suvažiavimo metu, Draugo gegužės 1 d. nr. rašo: "Per savo sidabrinį amžių Čiurlioniečiai, labiau kaip kiti dainos ansambliai, užkariavo lietuviškos visuomenės dėmesį ir meilę jausmingai pildomomis dainomis, liaudies instrumentais, vyrų ir moterų tautiniais rūbais. Gi jų meno vadovas Alf. Mikulskis, nepakeičiamai įsigilinęs į liaudies dainų stilių bei jų išpildymo subtilumą, magiškai išreikšdama iš savo ansamblio kiekvienos dainos savitą skambesio grožį, kurį perduodavo publikai, kaip rūpestingai išbaigtą meno kūrinį. Visa tai per eilę metų davė ansamblui nuosavą profilį".

"Liaudies daina -- tai tarsi iš amžių į amžius srovenanti

lietuviškumo arterijos tekme, primenantį mums, kad esame tos, o ne kitos tautos žmonės, nepaisant kuriame žemės kampe begyventume".

Tokiu apibūdinimu nusakomas Čiurlionio Ansamblio pobūdis, iš to išplaukia ir to kolektyvo uždaviniai. Svarbu ir dar kai kas. Savo nuosavu, nes lietuvišku, profiliu Ansamblio primena ne tik mums, kas mes esame, bet parodo ir svetimiems, ko verti esame. Parodo jis, kad ir piemenėlio dainą dainuojant, nebūtina reikštis girių laukiniškumu ir žvėrių plėšrumu rodančiais primityvais, šiais laikais sukurtais t.v. modernių žokių ir muzikos stausmą, o galima parodyti savo tautos jausenų žvilgsnį, šiais laikais sukurtais t.v. modernių žokių ir muzikos stausmą, o galima parodyti savo tautos jausenų žvilgsnį, šiais laikais sukurtais t.v. modernių žokių ir muzikos stausmą, o galima parodyti savo tautos jausenų žvilgsnį.

Čiurlionio Ansamblio yra mūsų gyvosios visuomenės dalis, praeityje ir dabar pasireiškęs labai gražiais mūsų tautos reprezentaciniais darbais. Jis yra užsitarnavęs, kad sukakties progą visos visuomenės ir būtų tinkamai pagerbtas ir įvertintas.

Čiurlioniečiams jungiamės Dirvos leidėjų, redakcijos ir skaitytojų šeimos šiltes linkėjimus. (J.Č.)

PRISIMINĖ VELIONIŲ A. STANEIKĄ

Prieš tris metus mirusio senosios kartos dailininko ir diplomato Adalberto Staneikos atkarpinio paminklo atidengimas ir jo dailės darbų parodos suruošimas įvyko balandžio 24 d. įspūdingomis iškilmėmis. Kapinėse susirinko gražūs būrelis vietos lietuviškos visuomenės ir iš toliau atvykusių svečių, jų tarpe Lietuvos atstovybės patarėjas dr. S. Bačkis su žmona, vėlionies buvęs Lietuvos Užs. m-jos bendradarbis P. Žilionis ir k. Kapinių koplyčioj pamaldas atlikė ir puikų pamokslą pasakė kun. P. Dągys, o operos sol. Juzė Augaitytė pagledėjo momentui pritaikintą giesmę. Prie paminklo atidaromąjį žodį tarė Staneikų šeimos artimas draugas ir jų globėjas Feliksas Andriūnas, kalbėjo dr. S. Bačkis, Liet. Bendruomenės Philadelphiajos apyl. pirm. inž. J. Ardy ir iš rašytojos Alės Rūtos tam momentui pritaikintos kūrybos skaitė Snieguolė Jurskytė-Gamble ir P. Žilionis. Čia F. Andriūnas perskaitė Diplomatinijos šefo S. Lozoraičio atsiųstą dr. M. Staneikienei (mirusio našlei) laišką ir kitų jiems artimųjų žmonių telegramas, kurių tarpe radosi įžymių vietos krašto pareigūnų pareikštas žodis k. a. buvusio viceprezidento R. Nixono, senatorių R. & E. Kennedy, H. Scott, W. Flemming, State Dept. Lt. Col. A. Flores, Major S. Tate ir eilę kitų.

Paroda buvo surengta didelėje salėje Wyncote, Philadelphiajos priemiestyje, kur netilse gyvena vėlionies žmona ir F. Andriūnas. Paroda eksponatais buvo negausi, nors programos

Prie dail. A. Staneikos kapo.

Lietuviai su vėliavomis žygiuoja Pas. Mugės atidaryme New Yorke.

V. Maželio nuotrauka

DARBO DALYBOS

Vilius Bražėnas

Mes daug esame skaitę ir girdę apie tai, kas turėtų vadovauti mūsų laisvės kovos pastangoms, tačiau labai retai ir mažai -- kas turėtų dirbti darbą ir kas turėtų kurti darbą dirbti. Oto darbo taip daug, kad mes galėtume ir dar bent dešimt "veiksnių" juo aprūpinti, t.y. tokių veiksmų, kurie ne tiek vadovavimu, kiek veikimu sielotųsi. Pagaliau, kaip viršūnėse, taip ir apačiose, mes turėtume išmokyti džiaugtis kiekvienu talkininku, kuris ateina nuimti dalį darbo nuo mūsų pečių, vietoje baimintis, jog jis atims dalį organizacinės ar asmeninės garbės.

Tad be galo džiugu, jog mūsų vadovaujančios laisvės kovos organizacijos atsikrato baiminimosi psichologijos ir, kaip iš ša-

kumą, altruizmą, kultūrinę erudiciją, sujungtą iki smulkmenų ir švelniausiu mandagumu santykiuojant su kitais žmonėmis. Šiuos žodžius rašas jį pažinojo iš tremties gyvenimo Vokietijoje, Ravensburgo mieste, kur vėlionis net tris Pabaltijos valstybių piliečius aptarnavo ir vykusiai atstovavo prie prancūzų okupacinės valdžios, net iki paskutiniųjų jų ten buvimo valandų. Verta daugiau įvertinti šviesias asmenybes, kurios būtų gražiu pavyzdžiu gyvenime mūsų jauniesiems, o taip pat tirštėliau papildyti mūsų žymesnių veikėjų biografines žinias, pasinaudojant kartu paliktais jų dokumentais bei kitų atsiminimais.

Parodos lankytojų praėjo arti trijų šimtų, kurių tarpe buvo nemaža Staneikų gėrbėjų, draugų ir kaimynų. Viena jų, matyt dailininkė, gražaus amželio sulaukus, drebėdama ir lazdele pasimerenčiota žiūrėjo į paveikslus ir vis minėjo a. a. A. Staneiką, gyrė ką matė ir šalia jos stovintiems anglų kalboje ryškino jo tapybą ir atrandamus būdingesnius spalvų niuansus. Kadangi vėlionis priklausė prie menininkų draugijos, tai ir menininkų parodoje netrūko.

J. Bubelis

vės ir reikia laukti, "jog užsitarnaus dar daugiau, tęsdamas savo darbą.

c) Pasaulio LB veikiantį gyvą demokratiškais pagrindais, neapsiribodama nei senomis nei naujomis partijomis, savo struktūros dėka gali, bent jau teoretiškai, pasiekti kiekvieną to vardu vertą lietuvių bei kiekvieną pasaulio užkampį, kurių kiti veiksniai negali pasiekti. Kai kuriuose kraštuose ir kolonijose tai vienintelė galinti egzistuoti efektinga organizacija. Jos plėčios apimtys uždaviniai, pagal status, apima ir Lietuvos laisvės kovą, tačiau ji turėtų vengti

imtis tokio (ar tai kultūrinio ar politinio) darbo, kuris gerai atliekamas kitų organizacijų. Nes prie savo, nors ir beaugančio pajėgumo, LB dar ilgą laiką turės daugiau darbo, negu pajėgumo jį visą gerai atlikti. Tačiau ji būtinai turi imtis to darbo, kurio kiti nedirba ar nesugeba. Lietuvos laisvinimo srityje jos darbas būtų plačiosios visuomenės, pavienių asmenų, vietinės spaudos, radijo, TV, organizacijų formavimas bei Lietuvai palankios ir jos okupantui nepalankios viešosios opinijos formavimas. Ypač ten, kur ta sritis labiausiai pamiršta. O šioje srityje darbo pakaks net ir keliom Bendruomenėm ir ALT.

d) Laisvės Rezoliucijoms Remti Komitetas per trumpą laiką

parodė ne tik įžvalgumą, drąsos užsimojimams, bet ir ištvermės siekiant siauros apimtės, bet gilios prasmės tikslo. Šiuo būdu yra padaręs neįkainuojamos vertės darbą Lietuvos, Latvijos ir Estijos bylai JAV Kongrese išpopuliarinti ir per tai plačiąją visuomenę painformuoti. Būtų pagėdaujama, kad šis komitetas, kuriam parama ir pritarimas auga diena iš dienos, pirmiausiai susilauktų formalios ALT centro paramos, kadangi komitetas yra faktinai neturintis ALT talkininkas, ir pavauduja jį jam artimiausiam darbe. Jei ALT nerastų galimų, tai LB turėtų surasti būdų atleisti komitetui į talką ir pasinaudoti jo talka.

Ilgai lauktas veiksmų apsigimimas vyksta. Dabar eilė atėjo visuomenei, kuri susidaro iš pavienių asmenų. Laikas tiems įsijungti į visuomeninį darbą, kuriuos neva tai "vadų rietenos" iki šiol sulaukė nuo veikimo. Jei tai ištikrųjų buvo priežastimi sulaukusia daugelį nuo darbo, šiuo metu turėtume pergyventi didžiulį veikėjų ir darbininkų antplūdį Lietuvos laisvės kovos frontan. Reikia tikėtis, jog visos tos kalbos nebuvo tik pasiteisinimas kitom neveiklos priežastim nusišėpti. Gi jei taip kur ir buvo, šie 25-ji okupacijos metai turėtų net labiausiai užkietėjusią lietuvių sąžinę pažadinti ir iš neveiklos paralyžiaus išjudinti. Tik apsižvalgykime aplinkui ir pamatysime, jog neturime jokių rezervų. Pas mus nėra "atsarginių lietuvių", kurie galėtų už mus mūsų pareigą atlikti. Kaip tik atvirkščiai: tautos ir laisvės priešas yra gerokai praretinęs mūsų eiles ne tik fiziniškai, bet ir morališkai. Todėl niekas negali paimti atostogų nuo tautybės ir žmoniškumo.

ATSIUSTA PAMINĖTI

GRUODAS -- Antano Jasmanto eilėraščių, išleido Ateitis, 1965 m. 94 psl. Kaina 3 dol. Adm. adresas 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y.

PIRMOJI PRADALGĖ -- Literatūros Metraščių, išleido Nida, 1 Ladbroke Gardens, London W. 11, England, 373 psl. Kaina 3 dol. (Kietais viršeliais 4 dol.)

BĖGIAI -- Kazys Almenas, Novelės, išleido Nida, 1 Ladbroke Gardens, London W. 11, England, 197 psl. Kaina 1,50 dol. (Kietais viršeliais 2 dol.)

VYTAUTAS IGNAS Rūpintojėlis. Medžio raižinys. Iš parodos Gallery International Clevelande.

K. Čikoto nuotrauka

MIHAILOVO "MASKVOS VASARA" (3)

Moskovskij Gossudarstvennij Universitet -- Maskvos valstybinis Lomonosovo vardo universitetas. Didžiulis pastatas Lenino kalnelių papėdėje. Iš tikrųjų, ten nėra jokių kalnų. Toji sritis tik tiek aukštesnė už centrinę Maskvos dalį. Universitetas, tai dėkingas "kulto" laikotarpio paminklas. Toks pats stilius kaip ir "Kultūros rūmų" Varšuvoje. Milžiniškas kolosas su dideliu bokštu ir didžiule žvaigžde. Visur bokšteliai ir ant jų statulos. Tas pastatas pirmoje eilėje kelia bejėgiškumo bei savęs nevertinimo jausmą. Italijoje esu matęs didesnius dangoraižius ir jie man padarė ne tiek sleigiantį įspūdį.

Soniniuose pastatuose -- studentų bendrabučiai. Studentai nesisikiria nuo jugoslaviškųjų -- tik jie neišnešioja pieno, bet dirba krosnių šildytojais ar naktiniais sargais. Kalbama, kad studentų tarpe nepaprastai didelis abortų skaičius. Pastebi daug negrų ir Azijos gyventojų veidų. Santykiai su negrais įtempti, ypač kai Raud. Aikštėje praėj. metų (1963) žiemą įvyko negrų demonstracijos. Oficialus vadovas, simpatiškas si-birietis Oleg Merkurov, apie negrų studentus man aiškino: "Mums prištuntė tik buržuazijos atstovus".

Nepaisant nuolatinės grėsmės metams ar dviems būti pasiųstiems į vadinamas "darbo kolonas", studentai neturi jokios baimės. Jie atvirai apie viską diskutuoja ir be baimės kritikuoja savojo krašto trūkumus. Aišku, dar vis pastebi šokių tokių abipusio nepasitikėjimo žymę. Taigi, vienas studentų, su kuriuo man teko susidraugauti, atkreipė dėmesį, kad vienas iš jo draugų esąs "stukač", atseit, šnipas. Po poros dienų kitas man teigė tą patį apie pirmąjį, mane įspėjusį... Tačiau šiaip visi yra dideli optimistai ir visi mano, kad gyvenimas diena iš dienos gerėja ir atsiran-da vis daugiau laisvės. Man buvo staigmena, kad niekas nekreipė dėmesio į mažas studentų grupeles, kurios garsiai dainavo kalinių ir kacetininkų dainas. Užsieniečiai studentai (jų universitete esama apie 1000) gaima Vakarų spaudą, knygas ir patefonų plokšteles, tad jau nebegalima kalbėti apie anksčiau buvusią izoliaciją. Populiarus kiekvienos rūšies džiazas, už plokšteles brangiai mokama ir muzika perrašoma į magnetofono juostas, nors vis dar pusiau oficialiai vedama kampanija prieš džiazą. (Plokštelės su tvisto muzika iš sovietinių piliiečių atimamos pasienyje). Neseniai pradėjęs veikti radijo siųtuvas "Jaunimas" (Junosti) savo programose visai atvirai kultivuoja džiazą muziką. Kaip ir visur ir visais laikais, studentai yra visų naujovių priešakys.

Buvau sutikęs jaunus ir nepažįstamus poetus, Andriejaus Bie-li gerbėjus -- šis dar draudžia-mas spausdinti. Buvau sutikęs dailininko, abstrakcijų gerbėjo, Maljevič, gerbėjus, kalbėjusį su studentais, gerai pažįstaniais Kafkos kūrybą ir net mačiau susižavėjusius Nabokovo "Lolita". MGU studentų tarpe nepastebėjau tik vieno bruožo -- būtent, nesitikau nė vieno dogmatiškojo, socialistinio realizmo šalininko.

LITERATŪROS PADĖTIS

Pagrindinis šių dienų sovietų literatūros bruožas, tai pasi-

ruošti didžiajam ir galutiniam literatūros ir meno išlaisvinimui iš visų dogmatiškojo mark-sizmo varžtų. Tai jaučiama žur-naluose, laikraščiuose ir susi-tinkant su žymiaisiais sovietų rašytojais bei redaktorais. Ma-no pažįstamas sovietų rašytojas man tarė: "Ateis naujieji 1956 metai!"

Laukiama naujo Dudincevo romano, Ruošiamasi išleisti Bori-sio Pasternako raštų rinktinę, de-ja, vėl be "Dr. Živago". Jau spausdinama Kafkos "Byla", apie Kafką rašoma vis plačiau ir vi-sai pozityviai. (Toliau autorius pa-sakoja apie Kafką skiriamą dė-mešį, pastebi, kad MGU studentai tiesiog "pamišę dėl Kafkos", esą Jugoslavijoje Kafka nesukėlė to-kiu entuziazmo, kaip Sovietijoje).

Sovietuose pradėta dideliu mastu versti Vak. Europos kla-sikų veikalus, 1963 m. pasirodė Rimbaud lyrikos rinktinė, ruošiamas Hemingwayaus roma-nas "For whom the bell tolls". Stebina, kad šiandien plačiosios visuomenės labiausiai vertina-mas ir skaitomas autorius yra Somerset Maugham, o Th. Mann, vienintelis iš moderniųjų klasikų beveik ištisai išverstas (išskyrus "Juozapą ir jo brolius") nekelia didesnio dėmesio.

Deja, dar negalima kalbėti, kad būtų leista į rusų kalbą versti T.

S. Elliot, Joyce, D.H. Lawrence, H. James, Marcel Proust, W. Woolf, Malaparte, Beckett, Iones-co, Camus, Hesse ir daugelio ki-tų didžiųjų rašytojų kūryba. Pa-naši padėtis ir filosofijoje, kurio-je neminimi tokie vardai, kaip Lukacs Freud, Goldmann, Bloch, Fromm, jau nekalbant apie Jas-pers, Heidegger ir E. Mounier. Laimel, įsitikinau, kad jauni so-vietiniai mokslininkai ir labiau išprusę studentai minėtus auto-rius skaito ir -- originalo kal-boje -- veikalus sunku įsigyti ir jie brangiai pardavinėjami (ma-čiau vieną Joyce "Ulisės" lai-dą, už kurią teko sumokėti 10 rub-lių).

Populiariausias pastarojo me-to rašytojas -- Solženicinas. Man pasakojo, kad tik per pastaruosius metus MGU filologijos fa-kultete buvo parašyti apie šį au-torių keturi diplominiai darbai. Tuo tarpu 1963 m. Lenino pre-mija atiteko ukrainiečių poetui Oles Gončarui už jo romaną "Tronka". (Autorius toliau pa-sakoja, kad Gončaras -- tipin-gas neo-socialistinis realistas, kad jo knyga parašyta be jokio talento).

Vis dėlto kreipia dėmesį tai, kad pastaruoju metu buvo re-a-bilituota visa eilė seniau iškeik-tų modernistų bei emigrantų. Jei ir toliau bus einama tokia krypti-

mi, ir to galima tikėtis, tai ne-tolimas metas, kai galės susilie-ti Sovietų S-gos Rašytojų Sąjun-ga ir rusų rašytojų Sąjunga Pary-žiuje su šios pirmininku, žinomu-ju apysakininku Borisu Zaicevu. (Toliau nurodomo į reabilitavi-mo atvejus: spausdinami Pilnia-ko, Izaoko Babelio, Nikolaj Ču-kovskio, Gumiliovo raštai -- pri-siminimai, poezija. Esą, labiaiau-ga modernaus poeto Nikolaj Gu-miliovo (1898-1921) populiarumas -- autorius jį, šalia Majakovskio, Cvetajevės ir Jesenino laikovi-enu reikšmingiausių poetų antra-jame šio amžiaus dešimtmetyje).

Iš rusiškųjų modernistų vis dar juodame sąrašė tebėra Zamja-tino ir Remicovo pavardės, ta-čiau stebino tai, kad daugelis gy-ventojų juos gerai pažįsta, žino ir jų veikalus, pasirodžiusius tik Vakaruose. Būdinga, kad nepa-rastai daug leidžiama darbų apie Dostojevskį, -- sukėlė didelį dė-mešį reabilituoto M. M. Batino knyga apie Dostojevskį "Dosto-jevskio poezijos klausimai" (So-vietiskij Pisatel laida, 1963). Ba-tiną reabilitavo neseniai pasiro-džius jo knygoms Italijoje (To-liau autorius pasakoja apie Dos-tojevskio populiarumą, apie tai, kad studentai domisi taip pat mi-rusiais rusų rašytojais, kaip So-lohov ir Leonov, kad jaunimo tar-pe labai populiarus mistikas Alek-sandras Grin (1880-1932) -- dar 1950 m. Grin buvo laikomas re-akcionieriumi. Esą, nepaprastai mėgiami moksliniai - fantasti-niai aprašymai, jie bematant iš-graibstomi. Šiuo metu popula-riusias šios srities autorius -- amerikietis Izaokas Asimov).

(Bus daugiau)

SOVIETIJOJ PLEČIAMA REKLAMA

V. Alseika

Britų istorikas Arnold J. Toynbee yra aršus amerikinės reklamos priešinys. 1961 m. kalbė-damas Pensilvanijos universi-tete apie "Ameriką ir pasaulio revoliuciją", jis teigė kad "Ma-dison Avenue" (atseit, JAV rek-lamos simbolis) esanti didesnis pavojus Amerikai bei laisvajam pasauliui už... komunizmą. Isto-rikas kalbėjo apie reklamų vyk-dytojų "psichologinę vergiją", apie reklamos tironiją ir pagaliau pasiūlė Kongresui re klama už-drausti įstatymo keliu.

Sunku pasakyti, ar "Madison Avenue" atsišpeikėjo po visų britų istoriko jai suteiktų smū-gių. Kiekvieno atveju, pernai so-vietų valdžios organe, "Izvesti-jose", pasirodė straipsnis "Ar mums reikalinga reklama?", su-kėlęs didelį dėmesį, gi amerikie-čių relamos žmonių tarpe buvo jaučiamas palengvėjimo jaus-mas. Ne kas kitas, bet sovietai pateisino reklamą ir reikalavo ją plėsti. Straipsnio autorius Eu-genijus Krigeris aiškino, kad perkant elektrinius skutimosi apa-ratus (jie Sovietijoje vis labiau plinta), foto aparatus, virtuvės reikmenis, kosmetikos daiktus ir kt. reklama galinti gyventojui pa-sitarnauti. Pagal "Izvestijas", gy-ventojas nori patirti arbatos aro-matą, jam rūpi sužinoti kokios rū-šies sūrį jis perka ir kuo jis pa-sižymi. Ta informacija įmanoma suteikti reklamos keliu.

Reklamos nestinga Maskvoje ir Leningrade. Miestų reklaminių stulpai aplipinti dideliais plaka-tais apie filmų premjeras, Vaka-riečiams tai nesuprantama, nes sovietinė filmų pramonė negali nusiskusti tuščių kino teatrų salėmis, kaip Vak. Vokietijoje ir kituose kraštuose.

Socialistinio realizmo dvasioje pagaminti plakatai reklamuoja ne tik filmus. Tokiuose plakuose skelbiama apie kultūrinio po-būdžio įvykius -- nuo simfoni-nio orkestro koncerto iki tapy-bos parodos, nuo naujų modelių parodos iki elektros reikmenų reklamos: "mūsų krautuvėje ga-lite įsigyti pakankamai elek-tros prietaisų". Toliau seka 50 pa-duotųjų adresai mieste ir už jo ribų.

Šalia tų plakatų galima paste-bėti ir "auklėjamą skatinančio" turinio reklamą, pvz.: "Saugo-kite degtukus nuo vaikų!" arba "Draugai, taupykite elektrą! At-

VYTAUTAS IGNAS Neptūnas. Aliejus, Iš parodos Gallery International Clevelande.

minkite, kad elektros energija kainuoja, kad už 10 kilovatų ga-lima iškepti 100 kg duonos arba pagaminti 10 kg cemento arba pašiti dvi poras batų".

Šalia didžiųjų reklaminių stul-pų Maskvos gatvėse praeivis pa-stebės lentas su užrašu "Mask-vos miesto skelbimai". Jie pri-mena pokario metus. Čia skel-biama, kad X įmonė ieško inžin-rierių ir technikų, miesto tele-grafo įstaigai reikalingi spe-cialistai ar prekybos mokykla skelbia mašinraščio kursus. Taip pat pastebėsi skelbimus žmonių, kurie pageidauja keistis butais ar kambariais. Kiekvienas skel-bimas "miesto lentoje" aprūpin-tas antspaudu -- tai reiškia, kad pilietis bus sumokėjęs mažą mo-kestį.

Vakariečiai dažnai stebisi skel-bimų stoka sovietiniuose laikraš-čiuose. "Pravda" ir "Izvestijos" ar vilniškė "Tiesa" dar ir šiandien spausdinami po 4 psl. ir tik kai kuriomis dienomis (kai talpinamos partijos vadų kalbos) puslapių skaičius padidinamas iki šešių ar aštuonių. Kodėl laik-raščiai neskelbia reklamų? Jums čia atsakys, kad tai visai nereiš-kia bodėjimosi kapitalistinių kraš-tų pomėgiu reklamuoti prekes.

Mums trūksta popieriaus -- skamba paaiškinimas. Jei turė-tume pakankamai popieriaus, mū-sų laikraščių tiražas per vieną naktį padidėtų dvigubai... Jei "Pravda" su "Izvestijomis" ne-deda skelbimų (nebet savaitgalii dienomis), tai jų nevengia gyven-tijų mėgiamas ir žymiai gyviau redaguojamas dienraštis "Mask-va vakare". Iš keturių puslapių dienraštis reklamai skiria visą puslapį. Patys stambieji skelbi-mų davėjai yra filmų nuomojimo kontoros ir du didieji Maskvos uni-versaliniai magazinai "GUM" ir "ZUM".

Skelbimų tekstai vakariečiui at-rodo neįprasti. Jie paprastai

skelbia: "Aplankykite Ametist krautuvę" arba "mūsų parduotu-vėje rasite juvelyrines prekes, jos atitinka kiekvienam amžiui bei skonui, jos atstovauja pasku-tinę madą"... Tuose skelbimuose nerasi Vakaruose įprasto suges-tijos šauksmo.

Viso puslapio skelbimai tegali-mi tik profesiniuose žurnaluose. Tai liečia mokslo, pramonės, prekybos ir kt. žurnalus. Jie net suinteresuoti, kad Vakarų įmo-nės juose skelbtųsi -- pvz. Vak. Vokietijos pramonės įmonės per-nai gavo 150 pavadinimų sovieti-nių žurnalų sąrašą.

Reklamos reikalais rūpinasi miestuose veiklą specialūs biu-rai. Žinoma, jų negalima palygin-ti su Vakaruose įprastomis rek-lamos agentūromis. Tai biurai, ku-ruose dirba keli ar keliolika gra-fikų bei kitų specialistų. Pats žy-miausias tų biurų, tai "Maskvos miesto reklama", 1963 metais su-gėbėjusi padaryti 15 milijonų rub-lių apyvartą.

Jei kalbėti apie tamsiąsias so-vietinės reklamos puses, tai čia tenka paminėti sovietinių pa-duotųjų vitrinų, langus. Dažnai atrodo, kad tos vitrinės, tai vie-ta, kuriose prekės guli tarytum sandėliuose, apdulkėjusios ir nie-ku būdu neviliojančios praeivio akies. Tačiau esama ir skoni-n-gai sutvarkytų vitrinų, pvz. "GUM" magazine arba "Mosk-va" parduotuvėse. Žinoma, so-vietinės buities bruožų tenka lai-kyti ir menką, neskoningą, be jo-kių fantazijos polėkių prekių pa-kavimą. Kai menkas įpakavi-mas, tai negi įmanoma įrengti patrauklių prekių pristatymą pa-duotuvės vitrinose? Žinoma, dar praslinks nemaža laiko, kai bus įgyvendinti "Izvestijų" redakto-riaus Eugenijaus Krigerio žo-džiai: "Jei reklama prekes paver-čia populiariu dalyku, ji pavirsta į meną. Jai reikalingi ne dile-tantai, bet gabūs specialistai..."

Lietuviai Pas. Mugėje New Yorke.

Vyr. Mažello nuotrauka

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

DVIEJŲ BIČIULIŲ KONCERTAS BOSTONE

Nebeprisimenu kurioj stovyklinėj scenoj man teko pirmą kartą pamatyti ir išgirsti dvi jaunas ir aktyvias moteris. Gal tai buvo Kempene, o gal ir kurioj kitoj vietovėj. Tos moterys, tai Prudencija Bičkienė ir Stasė Daugėlienė. Kaip daugelį bičiulių, emigraciją suardė ir ši darnų duetą -- P. Bičkienė įsikūrė Chicagoj, o St. Daugėlienė Manchester, N. H. Po kelių metų "skrybių", gegužės 2 d., jos abi vėl pasirodė kartu, ši kartą Bostono lietuvių scenoj. Malonu buvo prisiminti "senus, gerus laikus" ir iš salės kampo paklausti dviejų iškilų dainininkių, kurios, kas itin malonu pastebėti, savo patrauklumo dar ir dabar neprarado.

Pr. Bičkienė -- lyrinis sopranas su dramatinio soprano atspalviu. Amerikoje yra plačiai pagarsėjusi solistė. Bostone ji lankosi ne pirmą sykį. Kaip kiekvieną žmogų, pasileidusį į tolmesnę kelionę, taip ir dainininkę pakelėj gali ištikti viena ar kita nesėkmė. Pr. Bičkienė ši kartą buvo pagavusi kažkokią virusą, todėl pirmoj koncerto daly, nors jos išvaizda ir laikysena buvo efektinga, nebuvo polėkio, nebuvo grynumo vieno kito dalyko intonacijoj ir "gaidų skaityme". Antrojo koncerto daly savo jėgas ir atgavo ir pasirodė kaip aukšto meninio lygio pajėgi dainininkė. Gražiai ir įspūdingai buvo padainuota ži-

noma Vl. Jakubėno daina Gėlės iš Šieno, G. Puccini'o arija iš operos Jonas Skikdi ir A. Ponchielli'o arija iš op. Gioconda. Tie trys dalykai parodė, kad Pr. Bičkienė yra iškilų solistė mūsų dainavimo mene.

Stasė Daugėlienė -- lyrinis mezzo-sopranas, gyvena Bostono pašonėj, todėl ji yra gana dažna mūsų viešnia, koncertų rengėjams padedanti išsinarplioti iš įvairių nepasisekimų. Čia St. Daugėlienė mes gerbiame ir mylim. Į kiekvieną pasirodymą ji įdeda daug širdies, visada yra miela pažvelgti ir paklausti. Manchester, N. H., ji aktyviai dalyvauja amerikiečių muzikiniame gyvenime. Šiame koncerte nauja buvo tai, kad ji daugiau judėjo ir daugiau rąkom "vaidino". Ar tai nėra amerikiečių sceninės kultūros įtaka? Man regis, kad jos patraukliai išvaizda ir kultūringam dainavimui tos priemonės nėra būtinos. Savo koncerto dalį, kaip visada, St. Daugėlienė padainavo dailiai ir įspūdingai, nors pradžioje ir jautėsi mažutis balso "nuovargis". Aplačiai ši didesnį St. Daugėlienės pasirodymą Bostone reiklia laikyti sėkmingu ir gerai pasisekusiu.

Abi solistės padainavo du Čaikovskio duetus iš op. Pikių dama, Offenbacho Barkarolę iš op. Hofmano pasakos ir Mendelssohno Be tėviškės. Abi buvo prašo-

mos bisuoti ir buvo apdovanotos gėlėmis.

Prof. Vl. Jakubėnas, iš Chicago atsikrėjęs akompanuoti Pr. Bičkieni, prie instrumento laikėsi meistriškai. Rūta Daugėlaitė akompanavo savo motinai, akompanavimo mene rodydama ryškią pažangą.

Ši daili ir turininga pavasario koncertą surengė Nek. Prasidėjimo Marijos seserų kongregacijos rėmėjai Bostone.

St. S.

Iz. Vasiliūno koncertas

Mūsų gyvenime dar vis yra žmonių, kurie pasižymi tiesiog stebinančia kultūrine veikla. Toldų tarpe regiu mielą žmogų ir žymųjį smulkininką Izidorį Vasiliūną. Štai tik keletas tos jos veiklos bruožų: jis apskrėdė žymią dalį liet. kolonijų JAV, rengdamas smulko-muzikos koncertus ir tų koncertų pelną skirdamas lietuvių kompozitorių kūriniams leisti. Jo surinktų lėšų dėka šiomis dienomis jau yra atspausdinta K. V. Banaičio Sonata smuikui ir fortepionui, Komp. Jul. Gaidelio Sonata smuikui ir fortepionui šiuo metu yra spausdinama. 1962 m. Iz. Vasiliūnas, žinomoj Bostono koncertų salėj -- Jordan Hall, pradėjo rengti smulko sonatų vakarus, kurių pirmasis (1962) buvo skirtas John Bovicchi'o kūrybai, antrasis (1963) Mozartui, Brahmsui ir Gruodžiui, trečiasis (1964) Beethovenui, Banaičiui ir Griegui, šiemetinis Walterio Pistono muzikai. Ta smulkininko Iz. Vasiliūno veikla mūsų muzikiniame gyvenime darosi vis reikšmingesnė ir jos pėdsakai vis gilesni.

Balandžio 30 d. Iz. Vasiliūno koncerto programa sudarė W. Pistono Sonata smuikui ir fortepionui (1939 m.), Sonatina smuikui ir harpsikordui (1945 m.) ir Smulko koncertas Nr. 2 (1960 m.). Walter Piston (g. 1894 m.) yra plačiai žinomas JAV kompozitorius. Savo klime jis yra "Maine Yankee", savo gimtinėj turįs ir italų kraujo. Daugiausia jis sukurė kamerinės ir simfoninės muzikos, kurios kataloge regim 8 simfonijas (yra susidariusi lyg tradicija, kad didieji muzikos meistrai per savo gyvenimą parašo devylias simfonijas). W. Piston'as didžiąją savo gyvenimo dalį praleido Harvardo universitete, kur pradėjo dirbti 1926 m., o 1944-59 m. buvo ordinarinis profesorius ir dėstė muzikinės kompozicijos meną. Be gausių muzikinių kūrinių, yra išleisti šie jo veikalai: 1933 m. Principles of Harmonic Analysis, 1941 m. Harmony, 1947 m. Counterpoint, 1955 m. Orchestration, 1963 m. Intonation and Musical Meaning (straipsniai).

Iz. Vasiliūnui šis koncertas buvo sunkus dviem požiūriais: jam teko įsijausti į naujus muzikos kūrinius ir juos techniškai įveikti; visą koncertą smuikuoti tų kūrinių autoriaus akivaizdoj, nes į parengimą atvyko ir pats komp. W. Piston.

Mes savo smulkininką Iz. Vasiliūną pažįstame kaip rimtą ir sąžiningą savo meno puoselėtoją. Ir šio koncerto programa buvo paruošta visu atsidėjimu ir rimtumu. Savo žmogiška prigimtimi Iz. Vasiliūnas yra lyrikas, todėl visi W. Pistono kūrinių moderato, Andantino ir Adagio buvo pilni smulkininko vidinės šilumos ir lyrizmo. Kitose dalyse gal pasigestim daugiau ugnies, tačiau ir jos muzikinės rimties ir stiliaus požiūriu buvo atliktos rūpestingai ir švariai.

Patys W. Pistono kūriniai yra modernūs savo harmonija ir ritmika, bet jų forma, tai šiek tiek panaujinta klasika -- Sonatos ir net Koncertas teturi tik tris dalis. Melodikoj ir sąskambiuose nevengiam romantizmo, tokiu būdu bendras įspūdis nėra "žvėriškai modernus". Mano išmanyumu, smulkininkas Iz. Vasiliūnas W. Pistono kūrybos dvasią gerai suprato, rūpestingai visus kūrinius smuikavo ir su žymaus Amerikos kompozitoriaus darbu suspažindino gana gausų būrį klausytojų, kurių daugumą sudarė Bostono lietuviai. Jie nuoširdžiai plojo koncertantui, keletą kartų karštais plojimais pasveikino ir komp. Walterį Pistoną.

Lietuvos vėliavos pakėlimas Pas. Mugėje New Yorke prie kryžiaus. Prie stiebo pritvirtinta lentelė Lithuania, Tuo būdu Lietuva bene vienintelė iš pavergtų tautų visai oficialiai ir formaliai reprezentuojama Pas. Mugėje New Yorke

PAS LIETUVIŲ IŠRADĖJĄ

Pasikalbėjimo pas inž. M. Ivanauską dalyviai. Iš kairės: A. Gintneris, A. Daukuvienė, Ivanauskienė, dail. M. Šileikis, K. Pažeraitė, inž. M. Ivanauskas ir F. Daukus.

Chicago lietuvių spauda jau kuris laikas rašo apie lietuvių išradėją inž. Mikalojų Ivanauską, iš Cicero, Illinois, Norėdamas painformuoti ir Dirvos skaitytojus apie savo išradimą, inž. Ivanauskas be kito spaudos bei radijo atstovų pakvietė ir Dirvos foto ko-

respondentą informacinės vakarienės į savo namus Cicero mieste.

Inž. Mikalojus Ivanauskas dar tik šešti metai Jungtinėse Amerikos Valstybėse, 1944 metais pasitraukęs iš Lietuvos jis pirmiausia apsigyveno Brazilijoje, St. Paulo mieste, Gyvendamas Lietuvoje, Aleksote, jis buvo liudyto-

Tėvui smulkininkui akompanavo Vytenis M. Vasiliūnas. Tai jau Bostone išaugusi jauna muzikinė atžala. Vytenis M. Vasiliūnas, kiek tenka nugirsti, yra retų gabumų ir ne vieno talento jaunas vyras. W. Pistono nelengvą smulko veikalų akompanimentą jis atliko su įsijautimu ir gera skambinimo technika. Abiem Vasiliūnams belieka tik linkėti, kad jie nepalūžtų savo polėkiuose ir pasiryžimuose.

St. S.

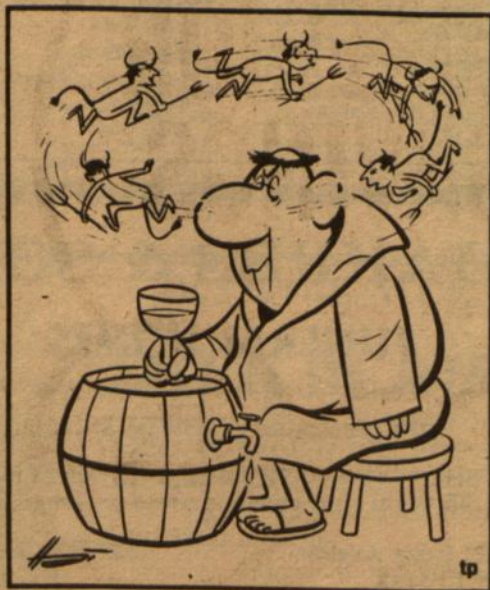
Humoras

-- Tėvelio šiuo metu nėra namuose, Jis grįš už 20 metų!

-- Tu man buvai neištikimas!

Be žodžių...

ATSILANKĘ Į DIRVĄ

6907 Superior Ave.,

rasitė ne tik naujausių ir seniau išleistų lietuviškų knygų, bet yra gausus pasirinkimas plokštelių, rankų darbo medžio drožinių, audinių ir gintaro išdirbinių.

Įstaiga atdara kasdien iki 5:30 val. vak., šeštadieniais iki 2 val. p. p.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

VYTAUTAS IGNAS Klounas su banjo. Medžio raižinys (22 x 48 colių). Iš parodos Gallery International Clevelande.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

Atgimstančiam gamtos mėnesyje, atgimkime ir mes, mesdami žvilgsnį į knygą ir rašytą žodį. Buvo laikai, kai knygą vertindami užmiršę ką nors atversdavo lapą ir surasdavo ieškomą klausimui atsakymą, kai liūdesį

ar džiaugsmą išgyvendami skaitydami eilutes, laukdavo geresnės žinutės laisvei, teisingumui ar vargo sumažinimui.

Taip gyveno mūsų seneliai, kada knyga ar spausdintas žodis buvo sunkiai gaunamas. Šiandieną Bendruomenė skelbia gegužės mėnesį knygos ir spaudos mėnesiu ir tuo pačiu ragina įsigyti lietuviškų knygų, kurios paskirtis ta pati kaip ir anais laikais ar didesnė, t.y. atskleisti lietuviškus dvasios lobynus, istorinę praeitį turint galvoje dabartį ir padėti suvokti ateitį. Tik skaitantysis žino, kiek naudos gauna, kiek knyga apmoko ir paruošia gyvenimui.

Tuo labiau jaunimui, kuriam lietuvių kalba nėra taip lengva, o aplinka ir angliškai kalbantis pasaulis mažina progas lietuvių kalbos geresniam žinojimui. Čia ateis į pagalbą lietuviška knyga ar lietuviškas laikraštis, praturtinamas lietuvių kalbos žodyna, atskleidžiamas literatūrinis pasaulis, kuris savo keliu leis palyginti su svetimų kalbų literatūra ir ne kartą įtikins lietuvių kalbos ir literatūros pranašumą ir tuo praplės asmens pasaulėžiūrą.

Knygos ir laikraščio vertę nusiako mūsų rašytojai, poetai, žurnalistai, gi knygos, savo spausdinto žodžio, neturėjimo žalia patvirtina istorija.

L.B. Detroitie ragina per gegužės mėn. įsigyti daugiau knygų, užsisakyti laikraščius.

Praktiniam knygų įsigijimo patogumui L. Bendruomenė sudarė sąlygas Detroito knygų ir spaudos kioskam parduoti gegužės mėn. knygas ar priimti laikraščių užsakymus per vykstančius rengimus -- paprastai šalia kasos perkant bilietus į rengimą. Toks pirmas patogus patarnavimas jau veiks per Motinos dienos minėjimą, gegužės 9 d. 12 val. Lietuvių namuose.

IŠ LIETUVIŲ BENDRUOMENES VEIKLOS

LB Detroitie rengia Motinos dienos minėjimą gegužės 9 d., 12 val. Lietuvių namuose. Programoje dr. A. Damušio paskaita ir abiejų Detroito liuanistinės ir V. Kudirkos mokyklų priitaikyti motinos dienos pasirodymai. Programos vedėja Danutė Jankienė.

Numatytas "Eglės Žaičių Ka-

ralienės" spektaklis nukeliamas rudenį, nes numatytam birželio 5 d. laikui teatras iš Chicago negali atvykti. Galimas daiktas, jeigu bus "Nemunas žydi" pastatytas Chicagoje, jį turėsime ir Detroito.

Detroito liuanistinės mokyklos praveistas talentų pasirodymas pasisekė. Džiaugėsi jauni talentai ir žiūrovai bręstančiomis jėgomis. Dabar, artėjant gegužės 15 d., kada V. Kudirkos liuanistinė mokykla rengia koncertą, kurį atliks iš Clevelando "Aukuro" ansamblis su vadovu muz. Mikulskiu, L. Bendruomenės valdyba ragina įvertinti V. Kudirkos liuanistinės mokyklos pastangas ir gausiai dalyvauti koncerte Lietuvių namuose.

Detroito miesto rengiamam tarptautiniam LAISVĖS festivalyje dalyvauja ir lietuviai, liepos 4 d. (apie 4 val.) pasirodys tautinių šokių programa University of Detroit stadione.

Per tarptautinių santykių komiteto posėdį, kuriame ir Lietuvių Bendruomenė turėjo savo atstovą, paaiškėjo, kad buvo kviečiama -- sąrašuose 55 tautos, jų tarpe ir afrikiečiai, bet programa turės tik 21 tautą.

Parengimų kalendorius yra L. Bendruomenės parengimų vadovės Guobienės žinioje. Pastikrinimui skambinti LO 3-8260. Ateityje manoma 3 mėn. į priekį paskelbti parengimus spaudoje. Detroito LB apyl. valdyba

DIRVOS 50 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

Gegužės m. 15 d. Detroito Lietuvių Namuose žemutinėje salėje, A.L.T. S-gos Detroito Skyrius rengia Dirvos 50 metų Sukakties minėjimą. Programoje busio Dirvos redaktoriaus K. Karplaus paskaita temoje: "Dirvos reikšmė tautinės minties brendimui Amerikos lietuvių tarpe". Prieš paskaitą bus pirmą kartą Detroito Ant. Smetonos gyvenimo Amerikoje.

Minėjimas surištą su vaišėmis. Todėl norintieji paminiame dalyvauti turi iš anksto užsiregistruoti pas ALTŠ sekretorių V. Vaišioną tel. VE 6-7550.

PARENGIMAI DETROITO LIETUVIŲ NAMUOSE

Gegužės 8 d. Kartūnų Ballius, ruošia "Dainavos" stovyklai remti komitetas; 9 d. Motinos Dienos minėjimas; 9 d. Dailininko Petravičiaus parodos atidarymas; 15 d. "Aukuro" choro koncertas; 15 d. Dirvos 50 m. sukakties minėjimas; 16 d. Žuvusių Partizanų minėjimas; 23 d. Dr. V. Kudirkos mokyklos mokslo metų užbaigimas; 29 d. "Skautorama".

Birželio 6 d. Det. liuanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas.

J.G.

JŪRŲ SKAUTŲ VEIKLA

Pakėlimai

Lietuvių Jūrų Skautijos Inkaro Tarybos nutarimu už nuoširdžią ir pasižventusią darbą Lietuvių Jūrų Skautijos gretose, žė-

PALIK AŠARAS MASKVOJE

B. ARMONIENĖS atsiminimai iš tragiškų pergyvenimų Sibire jau išėjo lietuviškąja laida. KAINA 3 DOI. Gaunama Dirvoje ir pas knygų platintojus.

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western,
tel. PROSP. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad., ketvirtad. ir penktad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 val. iki 5 val. p. p.

Dail. Česlovas Janušas (dešinėje) laimėjęs premiją už akvarelę "Mėnėsiena jūroje" American Artists Professional League suruoštoje 1965 metų parodoje, kur iš 1000 atsiųstų kūrinių buvo atrinkti tik 149. Nuotraukoje iš kairės: organizacijos pirm. skulptorius Wheeler Williams, parodos pirm. Frank Wright ir dail. Č. Janušas.

miau išvardinti vadovai-ės pakelti į aukštesnius laipsnius:

Jūr. paskautininkė: A. Besasparytė, V. Duobaitė, D. Baltramonaitytė, D. Bylaitienė.

Jūr. skautininkė: R. Kuprevičienė, J. Lukošionienė.

Jūr. paskautininkais: P. Jančiauskas, D. Kižys, J. Kuprevičius, A. Andrašūnas, A. Raulinaitis, G. Reklaitis.

Jūr. skautininkais: P. Petraitis

Jūrų Skautų Vadiją 1965-66 m. sudaro:

Vyr. skautininkė A. Gasnerienė, Reik. vedėja D. Bylaitienė, Socialinio ir spaudos dalies vedėja N. Raišytė, Išd. ir tiekimo dalies vedėja V. Duobaitė, Gintarių dalies vedėja L. Čepienė, Jūrų Skautų dalies vedėja D. Rukaitė, Udryčių dalies vedėja I. Mackevičiūtė.

Jūrų Skautų Vadiją sudaro:

Vyr. skautininkas E. Venglianskas, Bebrų dalies vedėjas Tėv. J. Raibužis, Jūrų Skautų dalies vedėjas M. Manomaitis, Budžių dalies vedėjas L. Šlenys, Išd. tiekimo dalies vedėjas L. Knopmilleris, Spaudos ir Informacijos dalies vedėjas M. Maksvytis, Atstovas Los Angeles A. Raulinaitis, Skautinės programos instruktorius J. Vaišjurgis.

Stovyklos

Šią vasarą Lietuvių Jūrų Skautijos padaliniai ruošiamos net penkios vasaros stovyklos ir kelionės, kurios apjungs visu LJS jūrų skautus, jūrų skaites ir vadovus-es.

KANADOS RAJONE -- LJS Toronto jūrų skautų-čių Neringos tunto stovykla, Kanados lietuvių jūrų skautų 15-kos metų veiklos sukakčiai atžymėti, įvyks š.m. rugpjūčio mėn. 21 d. -- rugsėjo mėn. 4, d.d. Kanadoje, netoli Toronto. Ši stovykla apjungs Kanados, Detroito, Clevelando ir Chicago jūrų skautus-es ir padalinius.

BOSTONO RAJONE -- LJS Bostono jūrų skautų-čių Nemuno tunto rengiama stovykla įvyks š.m. liepos 31 - rugpjūčio 14 d.d. Tėvų Pranciškonų ūkyje, Kennebunkport, Maine, į kurią jau dabar, iš anksto kviečiami ir kitų vietovių jūrų skautai-ės dalyvauti.

CHICAGOS RAJONE -- LJS Chicago jūrų skautų Juodkrantės, jūrų skautų Baltijos Jūros tunta

netoli nuo Chicago, šią vasarą rengia dviejų savaitių stovyklą udrytėms ir bebrūkams, į kurią kviečiami visi LJS jaunesnieji jūrų skautai ir jaunesniosios jūrų skaitės. Stovyklos data ir vieta bus skelbiama artimiausiu laiku jūrų skautų vienetų vadovų ir tėvų žiniui.

LOS ANGELES RAJONE -- Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiais Catalina saloje LJS Los Angeles jūrų skautų vienetas ren-

gia vasaros stovyklą, savo vienetu jūrų skautams.

KORPI GINTARAS -- Šią vasarą organizuoja vėl kelionę su "canoe" suaugusiems jūrų skautams-ėms ir korporacijos nariams, Minnesotos upėmis ir ežerais.

Taip kad visur, kur tik veikia Lietuvių Jūrų Skautijos vienetai, šiuo metu intensyviai ruošiamasi 1965-jų metų vasaros stovykloms.

KAI JŪS NORITE SIŪSTI

SAVO GIMINĖMS AR DRAUGAMS, GYVENANTIEMS U.S.S.R. DOVANŲ SIUNTINIUS, TAI PASIRINKITE SAUGIAUSIĄ KELIĄ:

1. Nuspręskite ar jūs norite siųsti iš čia esančių prekių ar užsakyti, pav. Automobilį, Motociklą, Siuvamą mašiną, televiziją ar maisto siuntinį.
2. Pasinaudokite patikimos ir turinčios gerą vardą firmos patarnavimu.
3. Žiūrėkite, kad firmos personalas turėtų patyrimo ir mokėtų tvarkyti Jūsų užsakymą.
4. Patikrinkite ar toji firma turi reikalingus dokumentus.
5. Pasirinkite firmą, turinčią ilgą patyrimą tame biznyje.

Kai visa tai persvarstysite, tai įsitikinsite, kad geriausiai Jums tiks turinti jau virš 30 metų patyrimą

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

CENTRAS YRA 716 Walnut St., PHILADELPHIA, PA. 19106

Tel.: WA 5-3455

S K Y R I A I:

PHILADELPHIA 632 W. Girard Avenue Philadelphia, Pa. 19123 Walnut 5-8878	LOS ANGELES 3216 Sunset Blvd. Los Angeles 26, Calif. NO 5-9887
BLOOMFIELD, N. J. 228 230 Montgomery Street Bloomfield, N. J. Phone: 748-8524	MIAMI 2755 Biscayne Blvd. Miami 37, Florida FR 9-8712
BALTIMORE 3206 Eastern Avenue Baltimore 24, Md. DI 2-2374	MINNEAPOLIS, MINN. 217 E. Hennedine Street Minneapolis 14, Minn. FE 2-4908
BOSTON 390 West Broadway South Boston 27, Mass. AN 8-8764	MILLVILLE 19 Westwood Terrace Millville, N. J. 825-5362
CHICAGO 4102 Archer Avenue Chicago 32, Ill. FR 6-6399	NEWARK 263 Market Street Newark 2, N. J. MA 3-1968
Branch 2242 W. Chicago Avenue Chicago 22, Ill. BE 5-7788	NEW YORK, N. Y. 48½ E. 7th St. New York 2, N. Y. GR 3-1785
CLEVELAND 7023 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio UT 1-0807	OMAHA 5524 S. 32nd Street Omaha, Nebr. 731-8577
DETROIT 6460 Michigan Avenue Detroit 10, Mich. TA 5-7560	PITTSBURGH 346 Third Avenue Pittsburgh 22, Pa. GR 1-3712
ELIZABETH 943 Elizabeth Avenue Elizabeth, N. J. EL 4-7608	ROCHESTER 683 Hudson Avenue Rochester 21, N. Y. BA 5-5923
HAMTRAMCK 11415 Jos. Campau Avenue Hamtramck 12, Mich. TO 8-7940	SAN FRANCISCO 1236 Ninth Avenue San Francisco 22, Calif. LO 4-7981
KANSAS CITY 18 S. Bethany Kansas City, Kansas AT 1-1757	TRENTON 730 Liberty Street Trenton, N. J. LY 9-9163

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

VERTA KIEKVIENAM ĮSIGYTI

Biografinė ir istorinė lietuvių literatūra praturtėjo stambaus masto ir nepaprastai reikšmingu įnašu -- Antano Smetonos monografija, parašyta Aleksandro Merkečio ir išleista Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos.

Monografijoje aprašoma šio žymaus kovotojo, kultūrininko, visuomenininko ir valstybininko daugiašakė veikla.

Tautą brandinant laisvei, nusikratyti okupacijų jungu žygiuose A. Smetona visada buvo priekinėje kovos linijoje. Nepriklausomoje valstybėje jam teko vadovaujamas vaidmuo, kaip pirmam ir paskutiniam prezidentui. Tad jo biografija yra ir jo generacijos istorija.

Veikalą skaityti praveria kiekvienam lietuviui, kuris neabejingas tautos likimui. Labai tinka kaip dovana šiame krašte mokslus baigiančiam jaunumenei.

Monografija didelio formato, 786 psl. (iš jų 32 p. iliustracijų), kietais viršeliais, su iliustruotu aplanku. Kaina \$12.50. Užsakymus (su čekiu ar perlaide) siųsti: K. Pociui, 3908 Fir St., East Chicago, Ind. 46313.

• Čiurlionio Ansamblio Sidabrinio Jubiliejaus komitetas praneša, kad stalus į balių galima užsisakyti pas inž. A. Pautienę telef. ER 1-4168 ir Iz. Jonaitienę 681-2849. Į koncertą bilietus galima gauti pas P. Balčiūną 486-4836.

• Dail. Vytauto Igno ir skulptoriaus John Kingston meno kūrinių paroda atidaro ši sekmadienį, gegužės 9 d., 2 val. p. p. Gallery International patalpose, 13218 Superior Ave (prie Euclid Ave) Clevelande. Paroda tęsis iki birželio 5 d. Atidaryta nuo antradienio iki penktadienio nuo 6 iki 9 v. v., šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 2 iki 7 v. v.

• ALT S-gos Clevelando skyriaus narių susirinkimas įvyks gegužės 16 d. (sekmadienį), 11:30 val. ryto Dirvos patalpose. Dienotvarkėje ALT S-gos Seimo ir skyriaus tolimesnės veiklos reikalai.

• Florijonas Saukevičius, visiems clevelandiečiams gerai žinomas veikėjas, gegužės 4 d. atšventė tikrai reikšmingą jo gyvenimui sukaktį: 75 metų amžiaus, 55 m. gyvenimo Clevelande ir 5 metų, kaip gyvena pensininko gyvenimą. Tą pačią gegužės 4 d. atšventė ir savo vardadienį.

Nuoširdų dzūką, karštą lietuvių sveikinimą ir linkime jam sulaukti dar daugiau tokių sukaktių.

• LB Clevelando I-os Apyl. visuotinas susirinkimas kviečiamas gegužės 16 d., 12 val., Lietuvių svetainėje.

Darbotvarkėje: 1. Apyl. Valdybos pranešimas; 2. Naudos Valdybos rinkimai; 3. Einamieji reikalai.

Prašome šiame susirinkime skaitlingai dalyvauti.

Valdyba

CLEVELANDIEČIAI PASISAKĖ PRIEŠ NAJUS MOKESCIUS

Gegužės 4 d. specialių rinkimus proga Clevelando ir priemiesčių gyventojai turėjo proga pasisakyti įvairiais pasiūlytais klausimais, kaip, pvz., paskolų studentams garantijos, Ohio naujų 290 mil. dol. bonų reikalai ir t.t.

Clevelando burmistro pasiūlytas ir smarkiai ginas miesto pajamų mokesčiai buvo atmetas ir miesto laukia stambus — 6 mil. dol. deficitas. Už mokesčius pasisakė 57 tūkst., prieš 80 tūkst. balsuotojų.

Burmistras Ralph S. Locheris, susilaukęs tokio pralaimėjimo, sekantį rytą sušaukė savo kabineto narius susidariusiai padėčiai aptarti.

Spėjama, kad miesto vadovybė prižadės imtis drastiškų priemonių išlaidoms sumažinti, apkarpančias esamus patarnavimus. Mokesčių reikalas pakartotinai

Ši sekmadienį, gegužės 9 d., 2 val. p. p. Gallery International patalpose, 13218 Superior Ave. Clevelande, atidaro dail. Vytauto Igno tapybos ir grafikos paroda. Paroda tęsis iki birželio 5 d. Nuo antradienio iki penktadienio galerija atidaryta vakarais nuo 6 iki 9 val., šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 2 iki 7 val. vak. Šioje parodoje taip pat dalyvauja Clevelando meno instituto profesorius John Kingston, newzelandietis, su skulptūros ir keramikos kūrinių. Nuotraukoje vienas iš parodoje išstatytų V. Igno paveikslių.

PABALTIEČIŲ STALO TENISO ŽAIDYNĖS

Ši šeštadienį, gegužės 8 d., Clevelande įvyks 1965 m. S. Amerikos Pabaltiečių Stalo Teniso pirmenybės, kuriose dalyvaus iškiliausi lietuvių, latvių ir estų stalo tenistai.

Lietuviškas spalvas atstovaus — J. Kavaliauskas, Pr. Gvildys, J. Nešukaitis ir V. Kleiza — vyrų komandinėse varžybose ir V. Nešukaitytė, E. Sabaliauskaitė, R. Končiūtė ir R. Gaidžiūnaitė — moterų komandinėse varžybose. Individualinėse varžybose tiek suaugusių, tiek ir prieauglio klasėse dalyvių skaičius neribojamas.

Pirmenybės globoja — P. Mikšys, O. Jokūbaitienė, V. Knistautas, Z. Peckus ir Dr. A. Nasvytis. Vykdytojas — Clevelando Žaibas. Varžyboms vadovauja V. Jokūbaitis ir A. Bielskus.

Rungtynės vyks Danny Vegh's Table Tennis Club, 1907 Euclid Ave. (kampas Euclid Ave. ir E. 19 St.). Pradžią — šeštadienį, 10 val. ryto — komandinės varžybos. 12 val. individualinės. Sekmadienį varžybų tąsa nuo 10 val. ryto, jei bus reikalas.

LKS Žaibas

PAGERBS MOKYTOJUS

L.B. Clevelando II-ros apylinkės valdyba šaukia metinį šios apylinkės lietuvių susirinkimą gegužės mėn. 23 d., sekmadienį, 11 val. 30 min. Naujosios parapijos auditorijoje. Darbotvarkė: valdybos ir revizijos komisijos pranešimai, Susirinkimo pasisakymai dėl pranešimų, Apskaitos tvirtinimas, Šv. Kazimiero litua-

nistinės mokyklos tėvų komiteto pranešimas, Naudos valdybos ir revizijos komisijos rinkimai, Susirinkimo pasiūlymai naujai valdybai dėl tolimesnės veiklos.

Susirinkimo metu bus pagerbti šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vedėjas ir mokytojai, šiais mokslo metais mokyklos vedėju yra J. Žilionis ir mokytojai: P. Balčiūnas, L. Kasperavičiūtė, J. Kavaliūnas, V. Kavaliūnas, J. Kazėnas, M. Kižienė, M. Leknickas, R. Mackevičiūtė, A. Malėnienė, D. Staniškienė.

Į šios mokyklos mokslo metų užbaigimą ir abiturientų išleistuves, į jų pagerbimą visada prisirenka taip gražiai pilna salė žmonių. Valdyba, manydama, kad mokytojai yra užsitarnavę nemažesnės pagarbos, maloniai prašo visus lietuvius atsilankyti į šį susirinkimą ir mokytojų pagerbimą. Jei šeimos atvyktų ir su vaikais, būtų dar gražesnis jų mokytojų pagerbimas. Susirinkimas ilgai neužtruks, — jau yra gauti kandidatų sutikimai naują valdybą.

Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie jau sumokėjo tautinio solidarumo mokesť už 1964 metus. Esant šiam mokesčiui visai mažam — 3 dol. šeimai, 2 dol. dirbančiam asmeniui ir 1 dol. nedirbančiam, kas pajėgesnis dar ir auką pridėjo. Visiems, kurie šį mokesť prisiuntė per paštą, pakvitavimai bus išduoti laike susirinkimo. Beto, susirinkime bus paskelbta, kas yra sumokėjęs. Iš to bus aišku, kad siustas per paštą mokesčiai yra gautas. Būtinumėla sulaukti šio mokesčio ir išvisų kitų, kurie, pagal mūsų kartoteką, jo dar nėra sumokėję. Mokesť priima valdybos nariai: pirm. P. Mikšys, vicepirm. O. Jokūbaitienė, išd. D. Staniškis, sekr. I. Stasaitė ir kultūrinių reik. vadovas V. Prikočkis. Siunčiant mokesť per paštą, prašom įsiųsti šiuo adresu: Džiugas Staniškis, 18025 Hiller Ave., Cleveland, Ohio 44119.

LB Clevelando II-ros Apylinkės Valdyba

Skaityk ir platink DIRVĄ

ČIURLIONIEČIAMS SKIRTAS SAVAITGALIS

Clevelando lietuvių visuomenė gyvena Čiurlionio Ansamblio Sidabrinio Jubiliejaus nuotakomis. Akademiniis pobūvis ir koncertas pašvęstas Čiurlionio Ansamblio kūrybinio darbo dvidešimts penkerių metų raidai nušviesti.

PETRAS LELYS, bosas, 15 metų Čiurlionio ansamblyje.

Clevelando lietuviams likimas lėmė būti ne tik Čiurlioniečių veiklos stebėtojais, bet ir šeiminkais. Juk Čiurlionio ansamblis Clevelande išgyveno penkioolika metų. Čiurlioniečiai savo daina ne tik "guodė mūsų širdis nelaimių kankinamas", jie savo buvimu Clevelande teigiamai veikė ir mūsų kultūrinį gyvenimą.

DANUTĖ DUNDURIENĖ, sopranas, 14 metų ansamblyje.

Clevelando lietuvių visuomenė Čiurlionio ansamblio pagerbtuvių rūpestį yra patikėjusi Čiurlionio Sidabrinio Jubiliejaus Komitetui, kurį sudaro įvairių organizacijų atstovai. Komitetas, kaip žinome, deda pastangas pagal turimas galimybes Čiurlioniečių pagerbtuves vykdyti įmanomai įspūdingiau ir prasmingiau. Čiurlioniečių Pagerbtuvių pobūvis šv. Jurgio parapijos salėje pradedamas šį šeštadienį 7 val. vakare, tokia tvarka:

Pobūvio atidarymas trumpa ČMASJK pirmininko kalba. Čiurlioniečių vardo šaukis. ČMA him-

RAIMUNDAS APANAVIČIUS, bosas, 11 metų ansamblyje.

nas. Aldonos Augustinavičienės žodis lietuviškos visuomenės vardu, Clevelando lietuviškos visuomenės sveikinimo adresas. Garbės Komiteto sveikinimas. ČMA naujų Garbės Narių pakėlimas ir jiems ženkelių įteikimas. ČMA Garbės Narių, Mecenatų ir Čiurlioniečių, aktyviai nebedalyvaujančių, sveikinimo žodžiai. Sveikinimai raštu. Svečių pristatymas. ČMA meno vadovo Alfonso Mikulskio žodis. Lietuvos Himnas. Pobūvio vadovas: Jonas Daugėla, Sveikinimus

GEGUŽĖS 22

ŠV. JURGIO PARAPIJOS SALĖJE

IVYKS

LIETUVIŲ SPORTO KLUBO ŽAIBAS VAKARAS-KONCERTAS

PROGRAMOJE

CLEVELANDO VYRŲ OKTETAS
SOLISTĖ IRENA GRIGALIŪNAITĖ

VAKARO PRADŽIA 7:30 V.V.

PROGRAMOS PRADŽIA 9:00 V.V.

DEL BILIETŲ SKAMBINKITE:

KRISTINAI GELAŽYTEI 486-1885

PETRUI KUDUKIUI 932-0959

RYTUI BABICKUI 231-4615

skaito ir buvusių Čiurlioniečių vardu sveikina Juozas Stempušis. Po pagerbtuvių vaišės, susipažinimas ir šokiai. Sekmadienį iš ryto pamaldos šv. Jurgio bažnyčioje, o po pietų koncertas Clevelando Muzikos Instituto Kulas koncertų auditorijoje, 11021 East Boulevard.

Prie ČMA pagerbtuvių jungiamas dailininko ir kompozitoriaus Mikalojaus Konstantino Čiurlionio, kūrinių reprodukcijų paroda Čiurlionio Ansamblio namuose, 10809 Magnolia Dr., kuri atidaro šeštadienį, gegužės 8 d., 12.00 val. Parodoje išstatoma apie 40 spalvuočių reprodukcijų ir keletas kūrinių kūrinių dailininkų, susijusių su M. K. Čiurlionio asmenybe. Parodos ruošė rėpinasi komisija, vadovaujama Antano J. Valkšnoro, Vytauto Raulinaičio ir Vytauto Brazulio. Paroda bus atdara visą savaitę t. y. nuo gegužės 8 d. iki gegužės 15 d.

Paroda siekiama mūsų jaunimą ir pačius Čiurlioniečius supažindinti su didžiuoju mūsų dailės

GRAŽINA PLEČKAITIENĖ, sopranas, 5 metų ansamblyje.

ir muzikos kūrėjo, M. K. Čiurlionio, nuostabi kūryba, kuri ne tik jaunimui, bet ir daugeliui mūsų visuomenės nariams mažai arba ir visai nežinoma. O tokiai M. K. Čiurlionio kūrybos supažindinimas šia proga gražiai derinasi su ČMA suaktyvėjimu, kuris prieš 25-rius metus prisiėmė didžiojo mūsų dailės bei muzikos kūrėjo vardą.

Čiurlioniečių šventė sutels jų gerbėjus ne tik iš Clevelando, bet ir iš kitų artimesnių bei tolimesnių vietovių. ČMASJK Komitetas siekia, kad šie įvykiai praskambėtų įmanomai gražiau ir įspūdingiau. O visuomenė kviečiama darniai įsijungti į Komiteto pastangas, kad Čiurlioniečių šventė praskambėtų, kaip įvykis

daina — gražiai ir įspūdingai, taip, kaip jie yra užsitarnavę!

Vytautas A. Brazulis

• Prieš atnaujindami savo draudimus, palyginkite kainas telefonuodami V. Giedraičiui 944-6835 ar Z. Obeleniui 531-2211.

PARDUODAMI NAMAI

12 šeimų plytinis apartamentas, virš \$15,000 pajamų per metus. Garažai. Nebangrus.

Šešių metų namas. 2 miegamieji žemai, padalintas rūsys, garažai. Labai didelis sklypas su sodu.

Mėšos krautuvė ir šešių kambarių namas. Savininkas nori išvykti į Europą. Parduoda pigiai.

Vienos šeimos namas netoli Neff Rd. ir bažnyčios. Prašo tik \$15,900.

Mažas namas be rūsių. Vienas garažas. Netoli E. 185 gt. Prašo \$11,500.

Mūrinis didelis namas netoli ežero. Labai gerame stovyje.

Norintieji pirkti ar parduoti prašome skambinti EAST SHORE REALTY Juozas Mikonis — Realtor 780 E. 185 gt. IV 1-6900 arba KE 1-2190

PARDUODAMAS NAMAS

\$7.700. Svečių kambarys, virtuvė, du miegamieji, vonia, rūsys, kilimai, užuolaidos, plyta, šaldytuvas. A-I stovyje. W. 94 — Detroit Ave. Skambinti AT 1-4943.

PARDUODAMAS NAMAS Naujosios parapijos rajone, 6 kamb. colonial. Parduoda savininkas. Teirautis tel. IV 1-3684 (52-56)

SAVININKAS PARDUODA

2 šeimų namą, labai gerame stovyje, prie parko, ramioj gatvėje.

Telef. KE 1-6948. (52-54)

PARDUODAMAS NAMAS

3 miegamųjų ranch. Didelis sklypas. Reikia apžiūrėti, kad įvertinus. Richmond Heights rajone. Telef. IV 1-0524. (53, 55, 56)

VISI Kviečiami

"TETA IS AMERIKOS"

3-JŲ VEIKSMŲ KOMEDIJA.

Vaidina DETROITO DRAMOS MĖGEJŲ SAMBŪRIS.

1965 M. GEGUŽĖS 15 D., 7:30 VALANDĄ VAKARE,

ŠV. JURGIO PARAPIJOS SALĖJE.

Bilietai po \$2.50, \$2.00 ir \$1.50.

Moksleiviams po \$1.00

Gros JOE WENDEL orkestras.

Rengia Saleziečių Gimnazijai Remti Komitetas

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

A. A. DR. VINCO TERCIONO 2000 DOL. L. FONDUI

Prieš 6 mėn. mirdamas didelis lietuviybės ugdytojas dr. V. Tercionas palikdamas testamentą iš savo kuklių sutaupų neužmiršo lietuviybės reikalui: L. Fondui antrą 1000 dol. (nes anksčiau LF organizavimo pradžioje buvo vienas iš pirmųjų su tūkstantine), Liet. Bendruomenei 1000 dol. Lituanistikos Institutui 1000 dol. ir Liaudininkų Partijai 500 dol. Taigi viso 4500 dol., o kol gyvas, šalia mokslo ir praktikos darbo, nuolatinių rėmė lietuviybės darbus ir pinigais, ir paskaitomis, ir pavyzdiniais visuomeniniais darbais. Tai pavyzdys, kaip galima būti geru profesionalu ir dideliu lietuviybės žadintoju.

• Antanas šantaras, LB Chicago Apygardos valdybos viešųjų reikalų vedėjas, pereiname valdybos posėdyje išrinktas atstovauti Apygardos valdybą JAV LB Tarybos suvažiavime. Suvažiavimas įvyks Philadelphiaje gegužės 22-23 dienomis.

• Sol. Daivos Mongirdaitės ir aktorius Vitalijaus Zukauskas pavasarinis dainos ir gražiojo žodžio koncertas, ruošiamas Chicago Lietuvių Skautams Remti Draugijos, įvyks gegužės 9 d., 3 v. p. p. Jaunimo Centre, Chicagoje. Visuomenė maloniai kviečiama į koncertą atsilankyti.

• Valentinas Mičiulis, lietuvių medžiotojų ir žuvių klubo Ciceroje pirmininkas, įteikė LB Chicago Apygardos valdybos vicepirmininkui Steponui Ingauniui 100 dol. čekį. Pinigai skirti nupirkimui knygų.

gų dailiojo žodžio varžybų dalyviams. Klubas yra šiemet 300 dol. auka parėmęs Cicero Aukštesniąją lit. mokyklą, aukojęs sportininkams, skautams, Lituanus žurnalui ir kt. Lietuviybės išlaikymo reikalams aukos žada nepagailėti ir ateityje.

• LB Chicago Apygardos valdyba gegužės 2 d. posėdyje nutarė panaikinti informacijos vedėjo etatą. Kiekvienas Apygardos valdybos narys jam pavestų uždavinių vykdymo ribose informacija rūpinasi savo nuožiūra. Iki šiol informacijos vedėjo pareigas ėjęs Jonas Vaičiūnas lieka Apygardos valdybos nariu.

• LB Marquette Parko Apylinkės valdyba, atlikusi techniškus programos tvarkymo darbus moksleivių pavasario šventėje. LB Chicago Apygardos valdybos ruošiamoji pavasario šventė įvyks gegužės mėn. 23 dieną, Bučo sodyboje, Willow Springs, Ill.

• Lituanistikos Instituto, kurio centras yra Washingtone (ne Chicago Pedagoginis) atidavė spaudai savo metraščio, kuris bus pavadintas "Lituanistikos darbai", pirmą tomą. Šiam tomui studijas ir straipsnius parašė J. Aistis, K. Avizonis, J. Balyš, J. Gimbutas, Z. Ivinskis, A. Mažiulis, P. Pauliukonis, W. R. Schmalstieg, R. Sealy, V. Viliamas ir kiti. Bus platus skyrius "Bibliographia Baltica" lietuvių ir anglų kalbomis.

Gegužės 16 d. Washingtone susirenka bendram posėdžiui dvi Instituto redakcinės komisijos: Monografinių leidinių redakcinė komisija, kuriai pirmininkauja Pennsylvanijos Univ. prof. A. Sennas ir Metraščio redakcinė komisija. Bus aptarti Instituto leidinių reikalai ir galimybės.

• Filisterių Skautų Sąjungos dabartinė Centro Valdyba (pirmininkas dr. Stepas Matas, vicepirmininkas dr. Mykolas Vaitėnas, sek. Audronė Gelažytė, ižd. Andrius Šenbergas, reikalų ved. Vytautas Kamantas) perduos pareigas naujai FSS Centro Valdybai FSS suvažiavimo metu Clevelande gegužės 29-31 dienomis. Naujos valdybos rinkimai vyksta dabar korespondenciniu būdu. Juos veda Rinkimų Komisija iš pirm. dr. R. Kašubos (19500 Euclid Ave., Apt. 106 K, Cleveland, Ohio 44117) ir narių dr. G. Matienės ir R. Minkūno.

Didžiai gerbiame Lietuvos Konsului Kolumbijoje p. STASIUI SIRUČIUI ir jo žmonai liūdesio valandoje, jų brangiai dukteriai

SANDRAI MARIJAI

mirus, gilią užuojautą reiškia

Lietuvių Moterų Atstovybės Klubas Bogotoje

A. + A.

BOLESLOVUI MASIULIUI

mirus, gilią užuojautą reiškia jo žmonai, sūnums ir jų šeimoms

Birutė ir Gediminas Biskiai

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos suvažiavimo New Yorke prezidiumas. Iš kairės: vicepirm. E. Juškevičienė, sekretorė V. Tunkunienė, pirmininkė O. Saulaitienė, sekretorės I. Banaitienė ir I. Končienė, R. Kisieliaus nuotrauka

Lietuvių studentų žygis į Washingtoną

Visa lietuviškosios išeivijos egzistencija yra orientuota viena kryptimi -- siekti savo tautos laisvės ir valstybinės nepriklausomybės. To atsiekti galime tik išlaisvinus pasaulį nuo komunistinio jungo. Permaži esame, kad savomis jėgomis laisvę iškovotume, tačiau mūsų laisvės šauksmas gali būti šimteriopai galingesnis už kitas, kad ir didesnes grupes, jei busime susiklausę, susiorganizavę. Lygiai svarbu, kad mūsų balsas pasiektų tuos, kurių galioje yra pasaulio reikalų sprendimas, būtent -- JAV vyriausybę. Tokį gerai organizuotą ir galingą šauksmą nukreiptą į Amerikos valdžią, tikimės atsiekti gegužės 15 d., kada įvyks istorinis lietuvių žygis į Washingtoną.

Šio žygio tikslas yra paremti JAV Prezidentą, siekiant sustabdyti komunistinio plėtimosi Vietnamo, kai baltuosius Rūmus dieną iš dienos piketuoją, visokių pacifistų, bytnių, paraudusių ir suklaidintų studentėlių grupės, smerkdamos Amerikos pasiryžimą sustabdyti komunistą, tai lietuviai stoji pirmieji organizuoti masinį žygį paremti Prezidento politiką, kuri yra aiškiai nepalanki visokiam prokomunistiniam elementui.

Grupė, kuri šį žygį organizuoja, pasivadino savo Lithuanian-American Students and Organizations for Freedom. Šio žygio mintis ir pirmieji organizaciniai darbai kilo iš Lietuvos Vyčių, už ką jie nusipelnė visuomenės pagarbos. Vykdomąjį Komitetą sudar. Antanas Mažeika (pirm.), Antanas Sniečkus, Algirdas Budreckis ir Petras Vytenis (Wytenuš). Su ypatingu džiaugsmu reikia pastebėti, kad visi pagrindiniai organizatoriai yra JAV gimę lietuviai. Šių vyrų pastangas entuziastingai parėmė New Yorko visuomenė, kuri balandžio 30 įvykusiame susirinkime buvo atstovaujama šių organizacijų: Lietuvių Komitetas Pasaulinei parodai, Lietuvos Vyčiai, Vyčiai seniorai, studentų skautų Korpl. Vytis, Akademikų Skautų Draugovė, Filisterių Skautų S-ga, Korpl. Neo-Lithuania, Neo-Lithuania filisteriai, ateitininkai studentai ir sendraugiai, LRKSA 19 kuopa, Apreiškimo parapijos choras, New Yorko demokratai, N.Y. Prekybos Rūmai, LVS Ramovė, Moterų Sodalių S-ga ir "Viešnybės" savaitraščio anglų kalbos dalis. Neabejojame, kad yra ir daugiau organizacijų, kurios norėtų šį žygį paremti. Jos yra prašomos susisiekti su A. Mažeika, 149-42 118 St., So. Ozone Park, N.Y. 11420.

A. Budreckis bendrais bruožais supažindino su šio žygio organizavimu ir pravedimu. Demonstracijos vyks šeštadienį, gegužės 15 d. nuo 11 iki 2 val. prie Baltųjų Rūmų. Po to - visi demonstrantai žygiuos prie Lincolno paminko, kur padės vainiką, tuo pagerbdami didįjį kovotoją už laisvę.

Dirvos skaitytojams besikaltant šias eilutes tikimasi, kad jau visose rytinio pakraščio lietuvių kolonijose bus suorganizuoti komitetai rūpintis transportu, dalyvių telkimu ir žygio koordinavimu. Organizatoriai negailės nei

Romas Kezys

laiko, nei pastangų sutraukti kuo didžiausią būrį lietuvių.

Kun. P. Banitnas, Darbininko administratorius, rūpinasi transportu iš New Yorko. Pramatoma, kad vyks keli autobusai ir privačios mašinos. Kelionė autobusų ir abu galus kainuos 5-6 dol.

Sudaryta finansų komisija, kurios patarėjų ir globėjų sutiko būti žinomas lietuviškų reikalų rėmėjas dr. K. Valitnas. Jo namuose gegužės 1 d. įvyko komisijos posėdis, kuriame sudaryti planai finansų telkimui. Komisiją sudaro: R. Legeckis, A. Mažeika, G. Mažeikienė ir A. Valitnis.

Daug paramos šiam reikalui

susilaukta iš Queens'o 17 distrikto kongresmano Joseph Adabbo. Jis pažadėjo pasirūpinti audiencija pas Valstybės Sekretorių Dean Ruską, ir įteikti memorandumą Prez. Johnsonui.

Dail. Subačius žadėjo visokeriopą paramą ruošiant plakatus.

Posėdyje dalyvavęs arch. A. Barzdukas iš Washingtono patiekė vertingų faktų ir pasiūlymų.

P. Wytenuš pareiškė, kad šiuo žygiu JAV lietuviai pastato save prieš visos Amerikos ir net visos pasaulio akis. Šis įvykis jau yra gavęs didžiosios JAV spaudos dėmesį. Jis jau yra tapęs dienos aktualija. Tokios progos išgarsinti savo vardą JAV lietuviai dar nėra turėję. Mums kelia atgal nėra. Sustoti irgi nebegalima. Ateinančios savaitės lai-

kotarpje JAV visuomenel turi būti įrodyta, kad yra iš lietuvių tarpo vady, kurie, net ir labai ribotais ištekliais, gali išjudinti amerikiečių masę. Šio žygio organizatoriams ir visiems Amerikos lietuviams belieka tik dar labiau įtempti savo jėgas šiam prasmingam darbiui, ir jį apvainikuoti nepaprastu laimėjimu gegužės 15 d.

Kaip šio žygio propagandos aparatas efektingai veiks, galima pailiustruoti ir tuo, kad posėdžio metu viena mergaitė atėjo į salę ir pranešė, kad visai atsitiktinai per radiją girdėjusi pranešimą, jog šiuo metu Apreiškimo parapijos salėje vyksta lietuvių organizacijų pasitarimas žygio į Washingtoną reikalu.

A. Sniečkus painformavo apie planus išgauti kuo daugiausiai propagandos žygio metu ir po jo. Tie planai yra tikrai įspūdingi.

Organizatoriai prašo, kad moterys ir mergaitės dalyvaudų tautiniais rūbais. Vyrai turėtų dėvėti kostiumus, kad susidarytų kontrastas su netvarkingai apsirengusiais pacifistais ir bytnikais, kurie dažnai demonstruoja už komunistams palankią politiką. Prašoma nesivežti vėliavų. Skaitai prašomi nedėvėti savo uniformų. Veteranai prašomi save identifikuoti atitinkamomis uniformomis. Labai svarbu, kad iš tolimų vietovių dalyvaudų bent po vieną studentą. Šie turėtų dalyvauti su plakatais, kur būtų paminėti atitinkamų universitetų vardai.

Dalyvaudkime visi šiame svarbiame žygyje! Raginkime kitus dalyvauti! Parodykime JAV Prezidentui, kiek daug potencialios jėgos turi nedidelė, bet gerai organizuota Amerikos lietuvių visuomenė.

• Dr. Algirdas Avižienis, JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos narys su žmona iš Los Angeles atvyksta į Filisterių Skautų Sgjun-gos suvažiavimą Clevelande gegužės 29-31 dienomis, kur kalbės tema "FSS veikimas Lietuvių Bendruomenėje".

BOSTON

• Neolithuanų pavasarinis vakaras nukeliamas iš gegužės 8 d. į birželio 5 d.

**LIETUVIŠKA
VASARVIETĖ
BANGA**

CAPE COD'E, MASS.
GREAT MARSH ROAD,
CENTERVILLE, MASS.

• Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės šildomo gar-saus Craigville Beach.
• Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kur patiems galima gamintis valgi.
• Skanūs lietuviški valgiai.
• Grynas pušų oras ir rami vietovė poilsiui.
• Svečiams be nuosavų automobilių — transportacija į ir iš paplūdimio.
• Šalia "Bangos" randasi ežeras su paplūdimiu. Žuvinimo mėgėjams yra laivelis.
Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsaky-mais kreiptis šiuo adresu:

A. Pakštys,

BANGA,

Box 188, Centerville,

Cape Cod, Mass.

Tel. (617) SP 5-4633.

Australijos lietuvių grafikos parodos atidaryme Chicagoje. Kairėje Dalia Miežellienė prie parodos rengėjų stalo, Viduryje Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Juozas Bachunas kalba parodos atidaryme. Dešinėje Dalia Tallat-Kelpšaitė, atsilankiusi į parodą, susipažįsta su Australijos lietuvių spauda, kurią parūpino J. Bachunas.